



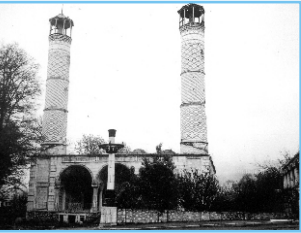
Oğul anasını güllələyib, öldürdü və qaçıb gizləndi

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 30 may 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 114 (6728) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qarabağ məsələsində açar element



Həmsədrlərin regiona budəfəki səfərində əsas hədəf; **hərbi ekspert**: "Separatçılara ayrılan vaxt limiti bitib..."

yazısı səh.11-də

Gürcüstan üzərindən Azərbaycandakı partiyalara pul ötürülməsi məsələsi böyüyür

yazısı səh.3-də

Trampın başqa ölkələrin "daxili işlərinə qarışmama" siyasəti...

yazısı səh.4-də

2017-nin ikinci yarısı ölkəyə nə vəd edir...

yazısı səh.6-də

Müxalifət yayda dincəlməyəcək

yazısı səh.7-də

Ermənistandakı "İsgəndər M" təhlükəsi region üçün fəlakət vəd edir

yazısı səh.9-də

Cəmiyyətin Rəsulzadə saygısı - azalmayan sevginin tək səbəbi

yazısı səh.7-də

Rusiyanın Bakıdakı elçisinin müsahibəsi aranı qatdı

yazısı səh.10-də

Şimali Koreya yenə ABŞ-a meydan oxudu

yazısı səh.10-də

23 min terrorçunun yaşadığı Avropa ölkəsi

yazısı səh.12-də

Ramazan ayının 4-cü günü

İftar 20. 19 İmsaq 03.15-dək (QMI)
4-cü günün duası: "İlahi, Sənin əmrini bərpa etmək üçün mənə qüvvət ver! Səni zikr və yad etməyin şirinliyini mənə də-dirdir! Öz kərəminlə mənə şükür etməyə hazır et! Məni Öz hi-fzinlə və pis işlərdən qoruyan örtüyünlə qoru! Ey, görənlərin ən Bəsirətli!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə tə-vəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN.

Qafqazda güclər nisbəti dəyişir: Rusiya narahatdır, Ermənistan yasda

"ÜCLƏR İTTİFAQI" BİRLƏŞMİŞ ORDU YARADA BİLƏR: ERMƏNİLƏR "BU, SONUMUZDUR" DEYİR

Tam mümkündür ki, tezliklə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə neft-qaz kəmərlərinin birgə mühafizəsi üçün birləşmiş ordu qüvvələri yaratsın; ABŞ-ın çəkildiyi regiona Türkiyənin yenidən yerləşməsi Rusiya və İranın maraqlarına uyğun deyil



musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.3-də

Azərbaycanı "İslam NATO-su"na çağıran ölkənin hərbi naziri Bakıya gəlir - mühüm gəlişmə

Ərəb dünyasında əsas müttəfiqimiz olan Səudiyyə Ərəbistanının müdafiə naziri Putinlə danışıqlardan dərhal sonra paytaxtımızda olacaq - əsas motiv; ərəb nazir Moskvadan Azərbaycana hansı mesajla gələcək, buradan nə aparacaq?.. yazısı səh.8-də



Ziya Məmmədov istintaq üçün ABŞ-a təhvil verilə bilərmi...

yazısı səh.4-də



İlham İsmayil: "Eldar Mahmudovla Namiq Abbasovu birləşdirən bir məsələ var..."

yazısı səh.5-də



Elçin Mirzəbəyli: "Azərbaycan ÜAK məsələsində real mənzərəyə və oyun qaydalarına uyğun olaraq hərəkət edir"

yazısı səh.9-də



“Prezident Azərbaycanı təhdid edən dövlətlərə çox ciddi mesajlar verdi”

Vahid Əhmədov: “Biz həmişə belə layihələri həyata keçirəndə qonşu dövlətlər tərəfindən təhdidlərlə üzləşmişik”

“Mayın 26-da “Buta” sarayında Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Respublika günü münasibətilə keçirilən rəsmi qəbulda cənab prezident İlham Əliyev çox mühüm mesajlar verdi”.

Deputat Vahid Əhmədov bu sözləri “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında dedi. Dövlət başçısının səsləndirdiyi fikirləri şərh edən millət vəkili qeyd etdi ki, TANAP, TAP layihəsi ilə əlaqədar səslənən mesajlar çox böyük əhəmiyyət kəsb edir: “Çünki bu layihələrin maliyyə məsələləri də faktiki olaraq həllini tapıb, amma buna baxmayaraq, bəzi qüvvələr layihənin gerçəkləşməsinə qarşı çıxış edirlər. Ola bilər ki, ermənipərəst qüvvələr, yaxud başqa qruplar bu layihənin baş tutmasına mane olmağa çalışsınlar. Əsasən də İtaliya tərəfdə guya ekologiya məsələsi ilə əlaqədar maneçiliklər başlamışdı, amma mənim məlumatıma görə artıq məsələ yoluna qoyulub”.

V.Əhmədov baş verənlərin təsadüf olmadığını əmindir: “Ümumiyyətlə, biz həmişə belə layihələri həyata keçirəndə - istər Bakı-Ceyhan, istər Bakı-Qars, istərsə Bakı-Ərzurum olsun - qonşu dövlətlər tərəfindən belə təhdidlərlə üzləşmişik. Yeni istəmərlər ki, Azərbaycan Avropaya başqa marşrutlarla neft-qaz ixrac etsin. Onların məqsədi budur ki, enerji layihələri öz ərazilərindən keçsin. Budəfəki hadisə də gözələnən idi. Məncə, elə bir ciddi hadisə olmayacaq”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti Respublika Günü ilə bağlı keçirilən rəsmi qəbulda Azərbaycanın müstəqilliyini təhdid edən qüvvələrə də ünvanlı mesajlarını çatdırıb, müstəqilliyimizin dönməz, əbədi olduğunu beyan edib. Ölkədə hazırkı ictimai-siyasi vəziyyətə toxunaraq, prezident qeyd edib ki, ölkə daxilində risklər yoxdur. Ehtimal ki, prezident “risklər” dedikdə həm hakimiyyətə gəlmək iddiasında olan alternativ qüvvələrin zəifliyini, həm siyasi stabilliyi, həm də sabitliyi təhdid edən radikal qüvvələrin olmamasını nəzərdə tutur. Dövlət başçısı ölkəmizə əsas risklərin xaricdən qaynaqlandığını bəyan edib. “Biz ölkəni xarici təhlükələrdən qorumalıyıq” deyən prezident əlavə edib ki, Azərbaycan yalnız öz milli maraqlarından hərəkət edir və xarici siyasətdə heç bir avantüraya getməyəcək.

V.Əhmədov da hesab edir ki, prezidentin ikinci mühüm mesajı təhlükəsizliklə bağlıdır: “Doğrudan da bu məsələ bizim üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bütün dünyada baş verən terror hadisələri, gərginliklər fonunda Azərbaycanın stabil dövlət olması, bu stabilliyin qorunub-saxlanması mühüm məsələdir və burada təhlükəsizlik xidmətlərinin rolu çox böyükdür. Ölkə başçısı bir daha göstəriş verdi ki, bu sahəyə diqqət artırmaq lazımdır və müvafiq qurumların rəhbərliyi daha diqqətli olmalıdır”.

Millət vəkili bu mesajların məhz Respublika günündə səslənməsini səbəbsiz saymadı: “Fikir verdinizsə, cənab prezident çıxışını müstəqilliyimizin daimi, əbədi olacağı ilə bağlı fikirlərlə yekunlaşdırdı. Yeni bir daha xatırlatdı ki, biz müstəqil dövlətlik, müstəqil siyasət aparırıq, heç kim bizim daxili işlərimizə qarışa bilməz. Bu, Azərbaycanı təhdid edən dövlətlərə çox ciddi mesajlar idi. Həm də Qarabağ məsələsi ilə əlaqədar çox ciddi mesajlar verdi ki, biz onsuz da gec-tez öz torpaqlarımızı azad edəcəyik, ancaq bunun sülh yolu ilə həllinə üstünlük veririk. Ümumilikdə prezident dövlətimiz, xalqımız üçün çox önəmli mesajlar verdi”.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
“Yeni Müsavat” - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

“Kimin necə qiymət verməsindən asılı olmayaraq, biz özümüzü haqlı hesab edirik” - Əli Həsənov

“Azərbaycanda demokratik inkişaf modeli kiminsə xoşuna gəlmək üçün seçilməyib. Beynəlxalq aləmdə kimin buna necə qiymət verməsindən asılı olmayaraq, biz öz yolumuzla gedirik və özümüzü haqlı hesab edirik”.

“Report”-un xəbərinə görə, bunu Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, Prezident Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov “Xəzər” televiziyasına müsahibəsində deyib.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Azərbaycan azad internet məkanına daxil olan dövlətdir: “Avropanın ən inkişaf etmiş dövlətlərindəki informasiya, siyasi və vətəndaş cəmiyyəti mühitini Azərbaycandakı mühitlə müqayisə edin, onda bütün məsələlər aydın görünəcək. Ölkədə yüzlərlə kütləvi informasiya vasitəsi kiminsə icazəsini almadan, müvafiq qanunvericiliyə uyğun təsis olunub, fəaliyyət göstərir. Azərbaycan kosmik dövlətlər sırasına qatılaraq, iki sünü peykini buraxıb. Azərbaycanın informasiya texnologiyaları nəinki bölgənin, postso-



vet məkanın, dünyanın ən yaxşı nümunələrindən birini yarada bilib”.

Ə.Həsənov vurğulayıb ki, hökumət vətəndaş cəmiyyətinin, əhəlinin bütün təşəbbüslərini dəstəkləyir: “Bu sahədə geniş meydan açılıb, üç mindən artıq qeyri-hökumət təşkilatı həm də dövlətin yardımı ilə fəaliyyət göstərir. Dövlət qeyri-hökumət təşkilatlarına özünün tərəfdaşı kimi baxır, demokratik cəmiyyət quruculuğu prosesi onlarla birlikdə həyata keçirilir. Azərbaycanda 50-dən çox siyasi partiya fəaliyyət göstərir. Bu

partiyaların hər biri hakimiyyət uğrunda sivil mübarizədə iştirak etmək imkanlarına malikdirlər. Bütün bunların fonunda “Azərbaycanda demokratiya boğulur”, “Azərbaycanda insan hüquqları sahəsində problemlər var” tipli fikirlər söyləmək fiksidir. Bu, Azərbaycana təzyiq göstərmək üçün əlavə bir vasitədir, bunun başqa əsası yoxdur. Azərbaycan öz yolu ilə gedir, bu yol Azərbaycan xalqının maraqlarına cavab verir, xalq da yürüdülməsinə dəstəkləyir. Bizim üçün də əsas təməl prinsipi budur”.



Masallıda məktəb yoldaşını öldürən şagird tutuldu

Daxili İşlər Nazirliyi Masallıda məktəblinin qətlə yetirilməsi faktı ilə bağlı məlumat yayıb.

APA-nın nazirliyin sayıtına istinadın verdiyi məlumata görə, mayın 27-də Masallı rayonunun Boradigah qəsəbəsi ərazisindən qəsəbə sakini, 17 yaşlı Kənan Əliyev xəstəxanaya gətirilib və orada ölüb.

Araşdırmalarla K.Əliyevin həmin gün qəsəbə ərazisindəki təhsil aldığı orta məktəbin heyətində 11-ci sinif şagirdi olan İbrahim Rükəbzadə tərəfindən döyülməsi müəyyən edilib.

İ. Rükəbzadə Masallı RPŞ-nin əməkdaşları tərəfindən tutulub.

Faktla əlaqədar cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

5-ci dəfə aclıq aksiyası keçirən məhkumu müalicə müəssisəsinə köçürdülər

Barəsində Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 15 il 6 ay azadlıqdan məhrum etmə cəzası çıxarılan Yan Raznobarski saxlanıldığı Şüvəlan qəsəbəsindəki 3 saylı İstintaq Təcridxanasından Məhkumların Müalicə Müəssisəsinə köçürüldü. Bu haqda məlumat verən onun xanımı Sofiya Xaliman deyib ki, Y.Raznobarski müalicə müəssisəsinə köçürülməsinin əleyhinə olub:

“Yan həbs olunduğundan sonra tələb edirdi ki, iş üzrə obyektiv araşdırma aparılsın, əməli düzgün tövsiyə olunsun. Bu gün də onun 15 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edildiyini eşidənlər təəccüb edirlər. Səbəb də odur ki, onun odlu silahla özü də istəmədən ayağından yaralandığı şəxs sağdır. Yəni bu işdə qəsd yoxdur. Qəsd yoxdursa, Yana 29.120-ci - qəsdən adam öldürməyə cəhd maddəsi ilə ittiham verə bilməzdilər. Amma verdilər. İbtidai istintaq dövründə baş verən qanunsuzluqlar məhkəmədə davam etdirildi və ona çox ağır cəza təyin olundu. Yan aclıq keçirərək tələb edir ki, əməli düzgün tövsiyə olunsun. O, iş üzrə zərərçəkəni ehtiyatsızlıqdan yaralayıb”.

S.Xaliman bildirir ki, Y.Raznobarski müalicə müəssisəsinə özünün iradəsi əleyhinə olaraq köçürüldü: “2016-cı ildə Yan aclıq etdiyi günlərdə ora köçürülmüşdü. Lakin müəssisədə onun aclıq etməsini qeydiyyata almaqdan imtina etmişdilər. Buna etiraz olaraq o, damarlarını doğramışdı. Yan bu gün də aclıq edir və onun aclıq etdiyini qeydiyyata almırlar. Ona deyiblər ki, şikayətlərini dayandırmısa, Vərəmli Məhkumların Müalicə Müəssisəsinə köçürəcəklər. Onun müalicə müəssisəsinə köçürülməkdə məqsəd budur. Vərəm müəssisəsinə köçürüb şikayətlərinin qarşısını almaq istəyirlər”.

Xatırladaq ki, Y.Raznobarski 2015-ci ilin iyununda həbs edilərkən 100 kiloqrama yaxın çəkisi olub. Həbsdə ikən 5-ci dəfədir ki, aclıq aksiyası keçirir. Hazırda isə 53 kiloqrama qədər arıqlayıb. Onun həyat yoldaşı Sofiya Xaliman ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova müraciət edərək baş verənlərə müdaxilə etməsini, yaradılan maneə və qanunsuzluqların aradan qaldırılmasını istəyib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Raket və artilleriya birləşmələri döyüş atışlı təlimlər keçirir

Silahlı Qüvvələrin 2017-ci il üçün hazırlıq planına uyğun olaraq Raket və Artilleriya birləşmələrinin döyüş vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə təlimlər keçirilir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumat görə, döyüş şəraitinə uyğun vəziyyətdə keçirilən təlimlərdə artilleriya bölmələrinin marşı icra etməsi, cəmləşmə rayonlarına çıxarılması, qərarların qəbul olunması, gizliliyə riayət etməklə atəş və start mövqelərinin tutulması, döyüşün gedişində yerdəyişmə və digər tapşırıqlar yerinə yetirilir.

Təlimlərdə praktiki döyüş atışlarının dəqiqliyini və intensivliyini təmin etmək məqsədilə müasir avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərindən, atəşin korrekte edilməsi üçün isə pilotsuz uçuş aparatlarından istifadə edilir.

Rusiya əhalisinin əksəriyyətinin yığılı yoxdur

Rusiya əhalisinin 59%-nin yığılı yoxdur. “Report” “Rambler News Service”-ə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Bankının (Mərkəzi Bank) sifarişi ilə “inFOM” təşkilatı tərəfindən aparılan sorğunun nəticələrində məlum olub. Göstərici son 3 ayda dəyişməsə də, ötən ilin dekabrında 64% təşkil edib.

Sorğuda iştirak edənlərin 40%-i yığılıların bankda saxlanılmasının tərəfdarıdır. Milli maliyyə araşdırmaları Agentliyinin hesabatına əsasən, əhalinin yalnız 36%-nin banklarda hesabı var. Bank hesabı olan insanların sayı 2016-cı ildə 55%-dən 40%-ə düşüb. Əhalinin 40%-i isə bildirib ki, onların pulu ancaq yeməyə kifayət edir.

Bakıda şərnin avtobusunun açıq qapısından yığılıb öldü

Bakıda şərnin avtobusundan yığılıb öldü. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, mayın 26-da paytaxtın Nizami rayonu R.Rüstəmov küçəsində Bakı şəhər sakini Cavanşir Məmmədovun idarə etdiyi “Daevoo” markalı 81 saylı xətt avtobusunun şərninini, paytaxt sakini Cümşüd Haqverdiyev hərəkətdə olan avtobusun açıq qapısından yığılıb.

Xəstəxanaya yerləşdirilən C.Haqqverdiyev mayın 28-də orada ölüb.

Qafqazda güclər nisbəti dəyişir: Rusiya narahatdır, Ermənistan yasdadır

Son aylar Qafqazda böyük dövlətlərin nüfuz savaşı güclənməsinin işartıları yenidən görünməkdədir. Regionda yüz illərdir ki, ciddi təsir imkanlarına malik Rusiya ilə yanaşı İran da yenidən boy göstərməyə cəhd edir. Bu nüfuz savaşında isə bizim əsas müttəfiqimiz Türkiyədir ki, qardaş ölkənin regionda artan aktiv siyasəti dostlarını sevindirdiyi kimi, düşmənlərini yasa boğub.

Məlum olduğu kimi, mayın 24-də Batumidə Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyənin müdafiə nazirlərinin əməkdaşlığının daha da dərinləşdirilməsinə, regionda sülh və sabitliyin möhkəmləndirilməsinə dair imzalandıqları sənədi ciddi müzakirə etməkdədirlər. Qeyd edək ki, Gürcüstan mənbələri müdafiə nazirlərinin hər üç ölkənin baş qərargahlarının üçlü formatının yaradılması barədə də razılığa gəldiyini xəbər verib. Baş Qərargah rəislərinin ilk toplantısının bu ilin payızında Tiflisdə keçiriləcəyi razılışdırılıb. İyunda isə Türkiyədə hər üç ölkə ordu birləşmələrinin hərbi təlimləri keçiriləcək. Sentyabrda isə kompüter təlimləri start götürəcək. Göründüyü kimi, Cənubi Qafqazda ciddi bir hərbi əməkdaşlığı özündə ehtiva edən "üçlük" yaranıb və bu format indidən həm Rusiyanın, həm Ermənistanın yuxusuna haram qatmaqdadır. "Üçlər" ittifaqında NATO-nun ən güclü orduları sırasındakı Türkiyənin dominantlığı şübhə doğurmur. Bu hərbi əməkdaşlıq formatı heç kimə qarşı yönəlməyib. Amma indi xüsusilə Rusiya paytaxtında və İrəvanda bağlı qapılar arxasında əsas müzakirə mövzularından biri də Türkiyənin Qafqazda fəal siyasət yürütməsidir ki, bu narahatlıq zaman-zaman mediaya yansımaktadır.

Rusiya nəşrləri yazır ki, İrəvan üçlük ölkələrinin əlaqələrinin bu səviyyəyə çatdırılmasından ciddi narahatdır, amma Sərkisyan rejimi Ermənistanın blokadadan çıxmasında son ümidi olan Gürcüstanla əlaqələrini korlamamaq üçün susmağa üstünlük verir. Ermənistan politoloqları bu formatın güclənməsini ölkənin sonu kimi qiymətləndirir. Ermənilər hesab edirlər ki, Ankara və Bakı birləşərək Ermənistanın birdəfəlik çökdürülməsi



"Üçlər ittifaqı" birləşmiş ordu yarada bilər: ermənilər "bu, sonumuzdur" deyir

Tam mümkündür ki, tezliklə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə neft-qaz kəmərlərinin birgə mühafizəsi üçün birləşmiş ordu qüvvələri yaratsın; ABŞ-ın çəkildiyi regiona Türkiyənin yenidən yerləşməsi Rusiya və İranın maraqlarına uyğun deyil

nə hesablanmış siyasət aparırlar və bu məsələdə əsas rolunu Ankara alır. Türkiyənin regionda siyasətinin fəallaşması fonunda ciddi müzakirə mövzusu ABŞ-ın bu mühüm regiondakı siyasətinin zəifləməsidir. Əlbəttə, NATO-nun Gürcüstanla əlaqələri hazırda yaxşı səviyyədədir, amma NATO Amerika demək deyil.

Məsələn, "The Amerikan Interest" yazır ki, Qafqazın əhəmiyyəti onun ərazisi və ya əhalisinin sayına görə deyil, mühüm geopolitik kəsişmədə yerləşməsindədir. Nəşr qeyd edir ki, əgər 10 il əvvəl ABŞ-ın Cənubi Qafqazdakı üç dövlətə - Azərbaycana, Gürcüstanla və Ermənistanla əhəmiyyətli dərəcədə təsiri vardsa, indi "Obama dövründən Tramp dövrünə keçiddə" Vaşinqton bu regionda nüfuzu ilə qürrelənməkdən çox uzaqdır.

"Amerika üçün Qafqaz siyasəti əsas yer tutmur. Bu səbəbdən də region liderləri qəbul etdikləri qərarlarda Vaşinqtonun mövqeyi ilə

hesablaşmırlar. Necə deyirlər, Amerika praktiki olaraq Qafqazı tərk edib" deyər, "The Amerikan Interest" yazır. Amerika nəşri bundan sonra da Ağ Evin xarici siyasətində Cənubi Qafqazın ön plana çıxacağını proqnozlaşdırmağın çətin olduğunu yazıb. Amerikanın çəkildiyi regiona Türkiyənin yenidən yerləşməsi isə həm Rusiya, həm İranın maraqlarına uyğun deyil. Əvvəla, ona görə ki, Türkiyə bir NATO ölkəsidir. İkincisi, əsrlər boyu Türkiyənin də Amerikadan fərqli olaraq Cənubi Qafqazla mənəvi və mədəni telləri yaranıb ki, bu da əlaqələrin inkişafında mühüm rol oynayır. Nəhayət, Türkiyəni Cənubi Qafqazda Azərbaycanla qardaşlıq əlaqələri birləşdirir ki, bu da həm Moskva, həm Tehran üçün çəkirdirici faktordur.

Ankara Avropa Birliyi ilə əlaqələrində məsafə qoyduğundan indi Cənubu Qafqazda möhkəmlənmək siyasəti yürüdür ki, bunu er-

mənilər də iddia edir. Ərdəğanın ABŞ-a səfəri çərçivəsində Vaşinqton Türkiyənin xüsusilə kürd silahlıları məsələsində təmin edə biləcək mövqə sergiləmədi. Avropa Birliyi ilə yaranmış soyuqluq Ankaranın bu qurumla münasibətlərini yenidən "sıfır nöqtəsi" həddinə gətirib. Rusiya ilə barışıq və strateji əlaqələrin bərpası Ankaranı yenidən ərəb siyasətindən Qafqaza qayıtmağa sövq edir. Bu səbəbdən Ankaranın Gürcüstan və Azərbaycanla əlaqələrinin bundan sonra da inkişafı gözlənilən və arzu ediləndir.

Hər üç ölkənin regional neft-qaz layihələri, bu yaxınlarda işə düşəcək Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xətti "Üçlər" in əməkdaşlığı gələcəkdə daha möhkəmləndirməsi üçün zəmin ola bilər. Tam mümkündür ki, tezliklə hər üç ölkə neft-qaz kəmərlərinin birgə mühafizəsi üçün birləşmiş ordu qüvvələri (məsələn, qısa olaraq ATG) yarada bilər.

Gürcüstan üzərindən Azərbaycandakı partiyalara pul ötürülməsi məsələsi böyüyür

Gözəl Bayramlının həbsindən apelyasiya şikayəti verilib; **Əvəz Həsənov**: "Tutaq ki, donor 10 min yardım ayırır; bunu ya qrant, ya da mükafat formasında verir"

Mayın 25-də Gürcüstandan qayıdarkən sərhəddə saxlanılan və qaçaqmalçılıq ittihamı ilə həbs edilən AXCP sədrinin müavini Gözəl Bayramlı 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılır. Mayın 30-da vəkili Elçin Sadıqov onunla görüşəcək.

Vəkil qeyd etdi ki, G.Bayramlının həbs-qətimkan tədbirinin ləğv olunması üçün apelyasiya şikayəti verib: "Bu həftə ərzində apelyasiya şikayətinə baxılacağı gözlənilir".

G.Bayramlının həbsindən sonra bezi müxalifətlərin, onlara bağlı QHT-lərin Qərb institutları ilə işbirliyi, onlardan maliyyə yardımı almaları və həmin yardımı Gürcüstan üzərindən ölkəyə keçirmələri ilə bağlı iddialar yenidən gündəmə gəlib. Əslində bununla bağlı bu ayın əvvəllərindən mətbuatda bir sıra xəbərlər dərc edilmişdi. Azərbaycanı tərk edən, bir sıra Avropa ölkələrinə, eləcə də Gürcüstana sığınan müxalif fəalları qonşu ölkədən rəsmi Bakıya qarşı fəaliyyətə başladıkları qeyd olunurdu. Həmin xəbərlərdə gürcü hökumətinin həmin şəxslərə açıq dəstək verdiyi qeyd olunurdu. Tiflisin anti-Azərbaycan qüvvələrinin əsas yuvasına çevrilməsindən narahatlıq ifadə olunurdu. Təkcə müxalif fəalları Tiflisdə kök salmaları vurğulanmır, eyni zamanda ölkə daxilindəki bezi siyasi qurumların rəhbərlərinin, funksionerlərinin məhz Gürcüstana gedib Qərb institutları ilə orada danışıqlar apardıkları, maliyyə razılaşmaları etdikləri və hətta həmin maliyyəni qonşu ölkədən Azərbaycana keçirdikləri iddia olunurdu. G.Bayramlının həbsindən sonra isə bu iddiaların sayı daha da artıb və bu tipli həbslərin davamlı ola biləcəyi, Azərbaycan hökumətinin Gürcüstandakı anti-Azərbaycan qüvvələrini dağıtmaq üçün bundan başqa çarəsinin qalmadığı söylenebilir. 2014-cü ilə qədər bezi Azərbaycan QHT-lərinə qrant ayıran xarici donorların həmin ildə baş verən məlum proseslərdən sonra bu vəsaitləri xaricdə azərbaycanlı mühacirlərin yaratdığı təşkilatlara verdiyi, həmin təşkilatlar da bu maliyyədən Azərbaycandakı siyasi qurumlara yardım etdikləri də gəzən söz-söhbətlər sırasında.

Humanitar Tədqiqatlar İctimai Birliyinin rəhbəri, hüquq müdafiəçisi Əvəz Həsənov bildirdi ki, hökumətin QHT-lərə qrant verilməsini faktiki qadağan edən qərarından sonra çoxsaylı donor təşkilatlar Azərbaycan QHT-lərinə qrant verilməsini dayandırılar, yəni bu qrantın haradan alınmasından asılı olmayaraq: "2014-cü ildən sonra heç bir Azərbaycan QHT-si formal olaraq, heç bir donor təşkilatından qrant almır. Biz neçə il bu sahədə fəaliyyət göstərən bir təşkilat kimi, bu problemlərlə üzləmişik. Bu baxımdan, inanmıram ki, hansısa bir donor rəsmi olaraq bir QHT-yə qrant versin, onu da Gürcüstan və ya digər ölkələrin birində versin. Əgər QHT-yə qrant vermirsə, onu harada verməsinin dəxli yoxdur. Çünki o başa düşür ki, verdiyi qrant Azərbaycanda qeydiyyata keçməyəcək. Ola bilsin ki, bezi xırda donör kimlərsə qrant versinlər, qeyri-leqal qaydada. Bunun da məbləği Azərbaycanda hansısa bir prosese təsir etmək gücündə olmaz. Ola bilər ki, Azərbaycandan mühacirətə gedib orada fəaliyyət göstərən təşkilatlar qrantlar ala bilsinlər. Onlar şansları burada daha çox olur. Məsələn, burada media və insan hüquqları ilə bağlı layihələr var ki, bunlardan bizim də xəbərimiz var. Onlar Azərbaycandan kənarda layihə ala bilirlər. Onlar ölkədə fəaliyyət göstərməyələr də, ölkədən kənarda fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Məsələn, Meydan.TV bu cür layihə alan təşkilatdır, Emin Hüseynovun institutunu misal çəkmək olar. Donor xeyriyyə təşkilatı olsa da, ancaq qrant verə bilər. Bizim təsəvvür etdiyimiz yardım mümkünsüzdür. Bu qrant da hansısa fəaliyyət üçün mümkün ola bilər. Hansısa bir yardım etməyi, açığı, anlamıram. Bizim praktikada belə bir şey olmayıb. Tutaq ki, donor 10 min yardım ayırır; bunu ya qrant, ya da mükafat formasında verir. Keçirilən sorğu, məruzələrlə bağlı da qrantlar verə bilər. Başqa qrant formasını görmürəm. Donor yalnız risk edib, öz büdcəsindən Azərbaycan QHT-sinə qrant verə bilər, bunu da hansısa proqram əsasında verə bilər, cibindən çıxarıb verə bilməz".



Əvəz Həsənov

Amerika prezidenti Donald Trampın vəzifəyə gəlişindən sonra Qərbin demokratiya, insan haqları, söz azadlığı adı altında digər ölkələrə etdiyi təzyiqlərin səngiyəcəyi ilə bağlı deyilənlər getdikcə doğrulmağa başlayır. Təkcə Azərbaycan acısından götürsək, bu ilin əvvəllərindən etibarən ölkəmizə bu ad altında edilən təzyiqlərdə kəskin azalma müşahidə olunur.

Prezident İlham Əliyev də 28 may Respublika günü ilə bağlı çıxışında bu məsələyə geniş yer ayıraraq, təzyiqlərin azaldığını təsdiqlədi. Ölkə başçısının Trampın "başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmayacağı" bəyanatını xatırladaraq, dedi ki, sözləri bir daha öne çəkmək lazım gəlir: "Tramp dedi ki, başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmayacağı. Axı Azərbaycan təbliğat hücumu ilə üzleşən ölkələrdən biri idi. İndi Donald Trampın hakimiyyətə gəlişindən sonra biz artıq görürük ki, başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmaq tendensiyası azalmağa başlayır".

Ekspertlər demokratiya və insan haqları kimi məsələlərin Trampın prezidentliyinin ilk müddətinin sonuna qədər Qərb üçün maraqlı olmayacağını qeyd edərək, Azərbaycan tipli dövlətlərə bu istiqamətdən təzyiqlərin gəlməyəcəyini düşünür.

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev Qərbin Azərbaycana qarşı təzyiqlərinin azalması kimi fikirlərlə razılışdır: "İlham Əliyev əslində çıxışında onu demək istəyir ki, Obama administrasiyasından fərqli olaraq, Tramp administrasiyası Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaqda meyilli deyil və Azərbaycan tərəfi də bunu qəbul edir. Azərbaycan tərəfi belə başa düşmək istəyir ki, Tramp

administrasiyası onların daxili işlərinə qarışmayacaq. Tramp seçkiqabağı cürbəcür məsələlərlə bağlı bəyanatlarla prezident seçildikdən sonra düzəlişlər verməyə başlayıb. Onun platforması ABŞ-ın milli təhlükəsizlik strategiyası ilə demək olar uzlaşmağa başlayır. Bu strategiya Trampın platformasından üstündür və ona görə öz siyasi gedişlərinə düzəlişlər etməyə məcbur oldu. Suriyanı bombalamaq, Səudiyyə Ərəbistanında İrana qarşı blokun yaradılması və orada İranın bir sıra məsələlərdə siyasətinə düzəlişlər etməli olduğu barədə fikirləri başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmaqdır. Rusiya, Ukrayna ilə bağlı da bu cür gedişlərin şahidi olduq. Azərbaycanı götürək, intihar edən Mehman Qələndərova bağlı bəyanat oldu. Orada konkret tələblər qoyuldu. Bu, ölkəmizin daxili işlərinə qarışmaqdır, ya yox? Son olaraq, Gözəl Bayramlı ilə bağlı ilkin bəyanat səsləndi və bunun ardınca daha sərt bəyanatların səslənəcəyini istisna etmərəm. Bu baxımdan, Amerikanın daxili işlərə qarışma məsələsinin getdikcə güclənəcəyini düşünürəm. Ona görə Azərbaycan ümid etməməlidir ki, ondan vaz keçəcəklər. İndidən proseslərin necə keçəcəyini demək çətindir. Burada əsas məsələ Azərbaycan hökumətinin gedişlərindən asılı olacaq. Hesab edirəm ki, referendum və vitse-prezidentlər institutunun yaradılması daxili komandaya keçiddir. Bu komanda da hakimiyyətin dəyişməsidir. Bu prosesin də Amerika ilə razılışdırıldığını düşünürəm. ABŞ bu oyunun içindədir. Rusiya da bu proseslərdə iştirak edir. Ölkəmiz keçid bir mərhələyə qədəm qoyub. Qarşıda bizi çox maraqlı proseslərin baş verəcəyi hadisələr gözləyir. 2018-ci ilin prezident seçkiləri öncəsi nələrin baş verəcəyi hakimiyyətdaxili

Trampın başqa ölkələrin "daxili işlərinə qarışmama" siyasəti



Mehman Əliyev: "Azərbaycan ümid etməməlidir ki, ondan vaz keçəcəklər"



Fərac Quliyev: "Cəhənnəmə gedib, özünə yoldaş axtaranlardan" olmamalıyıq"

dentlər institutunun yaradılması daxili komandaya keçiddir. Bu komanda da hakimiyyətin dəyişməsidir. Bu prosesin də Amerika ilə razılışdırıldığını düşünürəm. ABŞ bu oyunun içindədir. Rusiya da bu proseslərdə iştirak edir. Ölkəmiz keçid bir mərhələyə qədəm qoyub. Qarşıda bizi çox maraqlı proseslərin baş verəcəyi hadisələr gözləyir. 2018-ci ilin prezident seçkiləri öncəsi nələrin baş verəcəyi hakimiyyətdaxili

çekişmələrdən və digər amillərdən daha çox asılı olacaq. Əslində hazırda komandadaxili gərginlik çox böyükdür. Proseslərin gedişi hansı formada müdaxilələrin olacağını, hansı formada güzəştlərin edilə biləcəyini göstərəcək. Hər şey vəziyyətin gedişindən asılı olacaq".

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri Fərac Quliyev prezidentin çıxışında çox ciddi məqamlara toxunduğunu

qeyd etdi: "Çıxışdan o aydın oldu ki, Azərbaycan konkret dostlarını və düşmənlərini əməllərinə görə seçmək fikrindədir. Ermənistanla bağlı mesaj o idi ki, Rusiyanın diktəsi ilə oturmaq olmur. Bu, çox ciddi mesaj idi. Amerikanın yeni rəhbərliyinin ölkəmizlə bağlı yanaşmalarından da söz keçirdi. Burada isə əsas mesaj ondan ibarət idi ki, biz ABŞ-la strateji müttəfiqliyimizi saxlaya bilərik, təkli ədalətli olsunlar, daxili işlərimizə qarışmasınlar. Əslində daxili işlərə qarışma Trampın çıxışlarında var idi. Onun barəsində deyirlər ki, qeyri-müəyyən siyasətçidir, Amerikanın köklü siyasətini dəyişəcək. Amma bu belə deyil. Onun verdiyi vədlərlə əməlləri arasında çox ciddi fərq var. Otuşmuş Amerika siyasətini yürütməkdədir. Sadəcə, ABŞ-ın maraqlarından çıxış edərək, yeni taktikalar müəyyənləşdirir. Rusiyanın fonunda bildirildi ki, bizimlə müxtəlif yollarla təzyiqlərin danışımaq mümkün deyil. Əməkdaşlığa meyl edirik, əgər Qərb də buna maraqlı göstərəcəksə, yaxın əlaqələrin olacağına inanırıq. Bunlar bizim üçün doğru yoldur. Trampın iş başında olması və bunun ölkəmizə problemlər

yaradacağını düşünürəm. Demokratiya və bu tipli məsələlərlə bağlı hər bir ölkədə problemlər var və bunu aradan qaldırmaq mümkündür. Amma bu o demək deyil ki, Azərbaycanla bağlı qərəzli məsələləri ortaya qoyub, bu yolla ölkəmizə təzyiqlər etsinlər. Biz "cəhənnəmə gedib, özünə yoldaş axtaranlardan" olmamalıyıq. Biz ölkəmizdəki çatışmazlıqları etiraf edib, bunu aradan qaldırmağa çalışırıq. Bu məsələdə hər kəsin dost kimi bildirdiyi fikirlərə hörmətlə yanaşırıq. Amma biri də var ki, bizə qarşı qərəzli davranış olsun. Məsələn, biz Avronestdə fəaliyyətimizi dayandırmışdıq, amma Avropa Birliyinin rəhbərliyi gəlib prezidentlə görüşəndən sonra biz yenidən bu qurumda fəaliyyətimizi davam etdirməyə başladığımızı açıq gördük ki, bizə qarşı qərəzli mövqe tutublar. İstənilən halda beynəlxalq qurumlarla yaxın təmasda olmamalıyıq. Etiraf etməliyik ki, Rusiyaya görə uzun müddət müttəfiqlərimizdən ayrı düşdük. Amma Kreml buna adekvat siyasət yürütmür, bizə qarşı öz çirkin siyasətindən əl çəkmir. Yeni dönmədə bunların nəzərə alınacağını düşünürəm".

□ **Cavansir ABBASLI**

Ziya Məmmədov istintaq üçün ABŞ-a təhvil verilə bilərmi?

Hüquqşünas: "Xüsusi prokuror topladığı faktları Azərbaycana yollaya və müvafiq addımların atılmasını istəyə bilər"

ABŞ-da prezident Donald Trampın Rusiya ilə əlaqələrini və Moskvanın Amerika seçkilərinə müdaxiləsini araşdırmaq üçün xüsusi prokuror təyin olunmasından 12 gün ötür. Ötən müddət ərzində xüsusi prokuror, Federal Təhqiqatlar Bürosunun keçmiş direktoru Robert Müllerin apardığı araşdırmaya dair heç bir məlumat verilməyib. Xüsusi prokuror Trampın Rusiya ilə birbaşa və dolayısı təmaslarına dair bütün faktları, o cümlədən onun müxtəlif ölkələr üzrə şübhəli biznes sövdələşmələrini araşdırıb ortaya konkret nəticə qoymalıdır.

Bu araşdırmalar Azərbaycanın sabiq neqliyyat naziri, onun ailəsinin sahib olduğu "Garant holding" üçün də yaxşı nəticələr verməyə bilər. Çünki sabiq neqliyyat naziri hakimiyyətdaxili oyunlardan nisbətən az itki ilə çıxsa da, belə görünür ki, global araşdırmaların qurbanına çevrilə bilər. Məlumdur ki, Məmmədovlar Trampın icazəsi ilə Bakıda "Trump Hotel" inşa etdiriblər. Robert Müller Trampın özünün və yaxın ətrafının, habelə onun "Trump Organization" şirkətinin "Rusiya

hökuməti və ona bağlı şəxslərlə istənilən əlaqəsini və ya koordinasiya fəaliyyətini", habelə araşdırmanın gedişində meydana çıxan və ya çıxma biləcək istənilən sualları araşdırmaq səlahiyyətindədir. Bu isə o deməkdir ki, Trampın və adamlarının 2016-cı il prezident seçkiləri ərəfəsində atdığı bütün addımları, bütün biznes sövdələşmələri araşdırma predmetidir.

Əgər bu araşdırmalar çərçivəsində xüsusi prokuror Azərbaycanın sabiq neqliyyat nazirini dindirmək istəyə və ya



Ziya Məmmədovun konkret qanunsuz əməlinə görə saxlanılması zərurəti meydana çıxsa, hansı addımlar atıla bilər?

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, Azərbaycanla ABŞ arasında cinayət törətmiş şəxslərin verilməsi (ekstradisiya) haqqında razılıq yoxdur.

Buna görə də xüsusi prokuror Ziya Məmmədovun Donald Tramp, onun şirkəti ilə qanunazidd əlaqələrini müəyyən etsə belə, sabiq neqliyyat nazirinin ABŞ-a təhvil verilmək təhlükəsi yoxdur: "Azərbaycanın Ziya Məmmədovu Amerikaya təhvil vermə öhdəliyi yoxdur. Ziya

Məmmədov Azərbaycan vətəndaşdır. Mümkündür ki, xüsusi prokuror topladığı faktları Azərbaycan prokurorluq orqanlarına yollaya və müvafiq addımların atılmasını istəyə bilsin. Amma bu halda da hansısa hərkətililiyin olacağına inanmıram. Azərbaycan dövlətinin xarici məhkəmədə zərurət yarandıqda vətəndaşının dindirilməsini təmin etmək öhdəliyi yoxdur. Ziya Məmmədov öz xosluğu ilə dövlət edildiyi istintaq araşdırmalarına qatıla bilər. Özünə əmindirsə, bilirsə ki, qanunsuz bir addımı olmayıb, gedib ifadə verə bilər. Söhbət ondan gedir ki, sabiq nazir özünə əmindir ki, gedib o məhkəmələrdə çıxış etsin?"

Hüquqşünas deyir ki, Z.Məmmədova ABŞ-dan xüsusi prokurorun apardığı araşdırmalar çərçivəsində məhkəmədə dindirilməsi üçün çağırış gəlsə və sabiq nazir çağırışa əhəmiyyət verməyə, bu artıq göstəricidir: "Belə nəticə çıxarıla bilər ki, sabiq nazirin qorxduğu, çekindiyi nəse var. Amma hələlik belə bir çağırış yoxdur və xüsusi prokurorun araşdırmalarının nə ilə nəticələncəyini gözləmək lazımdır".

Ə.Həsənov bildirib ki, sabiq neqliyyat nazirinin Donald Trampın şirkətləri ilə əlaqələrini Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları da araşdırma bilər: "ABŞ-da aparılan araşdırmalarla yanaşı, Azərbaycanda da

bu məsələlər araşdırıla bilər. Qanunsuzluqlar varsa, Azərbaycanda sabiq naziri cəzalandıra bilərlər".

Qeyd edək ki, D.Trampın şəxsi hüquq müşaviri Maykl Koen xüsusi prokurorun potensial təhqiqat obyektidir. Maykl Koenin Bakıdakı "Trump Hotel" in fonunda Trampın qızı İvanka və digərləri ilə çekilmiş fotosu internet resurslarında yer alır. Yada salağ ki, Bakıda "Trump Hotel"i Ziya Məmmədovun ailəsi "Trump Organization"la frənçayzinq müqaviləsi əsasında tikmişdi. Lakin seçkilərdən 1 ay sonra Tramp bu müqaviləni ləğv etdi. Buna baxmayaraq, Trampın Bakıdakı hotele onun adının verilməsi və layihənin idarə edilməsi üçün Məmmədovlardan 2 milyon 800 min dollar aldığı məlumdur. Sənədlərdə "Trump Hotel" in sahibi kimi Ziya Məmmədovun qardaşı Elton Məmmədovun "Baku XXI Century" LLC şirkəti çıxış edir. Lakin layihənin keçmiş nazirin oğlu Anar Məmmədov tərəfindən həyata keçirildiyi məlumdur. Hotel hazırda yarıncıqdır və istifadəyə verilməyib. Təhqiqat müddətinin bir neçə aydan 1 ilə qədər uzanacağı da bildirilir. İstənilən halda yaxın 1 il ərzində ABŞ prezidenti ilə yanaşı, Azərbaycanın sabiq neqliyyat nazirinin də taleyini həll edəcək araşdırmaların nəticələri ortalıqda olacaq.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

2015-ci ilin oktyabrında Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində əksəriyyət üçün gözlənilməz əməliyyat keçirildi və Eldar Mahmudov nazir vəzifəsindən qovuldu. Bundan sonra Eldar Mahmudovun "OBXSS" keçmişli biri kimi dövlət üçün strateji bir quruma rəhbərliyinin belə bir sonuca nəticələnməyinin gözlənilən olduğunu söyləyənlərə haqq verməmək mümkün olmadı.

Kim idi Eldar Mahmudov? Onu sələfi Namiq Abbasovla fərqləndirən nələr olub?

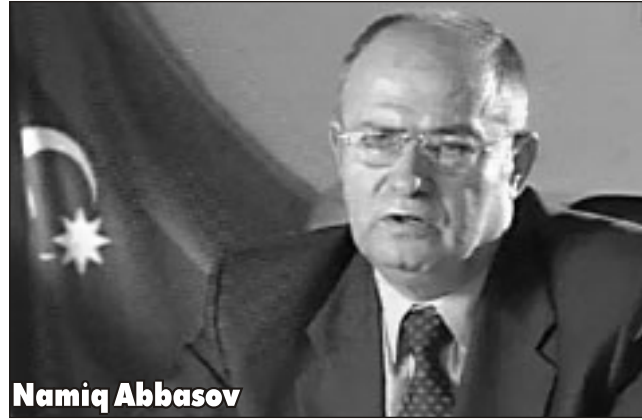
Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl deyir ki, Namiq Abbasovla Eldar Mahmudovu müqayisə etmək belə düzgün deyil: "Professionalıq nöqtəyindən Namiq Abbasovla Eldar Mahmudovu müqayisə etmək düzgün deyil. Namiq Abbasov 70-ci illərin sonu, 80-ci illərin əvvəllərində SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin rəhbər heyətinin hazırlıq keçdiyi məktəbi bitirib. Dünya çapında olan xüsusi xidmət orqanının yeri təməlidir. Düzdür, o, partiyadan bu sistemə gəlmişdi, leytenantlıqdan yox, birbaşa polkovnik rütbəsindən xidmətə başlamışdı. Amma hər halda, məktəb keçmişdi, elit münasibətləri görmüşdü və həmin münasibəti saxlayan biri idi. Həqiqətən də xüsusi xidmət orqanı generalı idi. Eldar Mahmudovla Namiq Abbasovu birləşdirən bir məsələ var - o da hər ikisinin eyni hakimiyyətə xidmət etmələridir. Vəssalam. Bu, onları birləşdirən yeganə cəhət olsa belə, orada da bir fərqlilik vardı. Namiq Abbasov Eldar Mahmudovla müqayisəyə

Eldar Mahmudov MTN-i və Namiq Abbasov "KQB"-si...

İlham İsmayıl: "Eldar Mahmudovla Namiq Abbasovu birləşdirən bir məsələ var..."



Eldar Mahmudov



Namiq Abbasov

gəlməzdi. Mahmudovun təyinatı yanlış idi və o öz fəaliyyəti ilə bunu bir daha təsdiq etdi. O qədər yanlış oldu ki, 11 il 3 ay ərzində vurduğu zərbə bütünlükdə MTN-in ləğvi ilə nəticələndi. Onun vurduğu zərbənin ağrıları tezliklə qaldırmaq mümkün deyil. O, professional kadrları dərbəder saldı, bir çoxları özleri çıxıb getdi. Ab-hava o dərəcədə korlanmışdı ki, indiki DTX əməkdaşları bu və ya digər qurumdan rəsmi arayış istəyəndə belə onlar "siz də onlar kimsiz" sualı ilə qarşılaşırlar. Yeni düşünür ki, Eldar Mahmudovun nazirliyi dövründə olduğu kimi arayışları rüşvət və korrupsiya məqsədləri üçün tə-

ləb edə bilirlər. Bunu xüsusi xidmət orqanına vurulan zərərin göstəricisi hesab etmək olar. İnanıram ki, indiki rəhbərlik bu məsələlərin öhdəsindən gələcək. Amma bunun tezliklə olacağını söyləyə bilmərəm. Namiq Abbasovun keçdiyi məktəb, həmin məktəbdə formalaşan xarakteri özünü işdə göstərirdi. Onun nazirliyi dövründə xüsusi xidmət orqanı tamam fərqli idi. Amma "OBXSS" sistemindən gələn Eldar Mahmudov həmin yerləşə yeriye bilməzdi. O, "OBXSS"dən gələnləri istintaq, əməliyyat işinə yığdı və nəticə də göz qabağındadır. Eldar Mahmudovun özü də, Mövlam Şixəliyev, Akif Çov-

darov və hazırda məhkəmə qarşısında olan dəstəsi də "OBXSS" idilər və sona qədər də həmin tefəkkürdə qaldılar".

İ.İsmayıl deyir ki, E.Mahmudovun təyinatına qədər xüsusi xidmət orqanından digər hüquq-mühafizə orqanlarına rəhbər vəzifələrə təyinatlar olub. Həmin təyinatlar özünü doğruldub: "Rəhmətlik Arif Heydərov daxili işlər naziri vəzifəsinə "KQB"dən getmişdi. O, kəşfiyyatda, əks-kəşfiyyatda işləmişdi. SSRİ-nin son dövrlərində də Fedarçuk vardı, Ukrayna KQB-sinin sədri idi. Qorbaçov onu SSRİ-nin daxili işlər naziri postuna getirdi ki, qayda-qanun yaratsın. Adətən belə olardı ki, xüsusi

xidmət orqanından digər hüquq-mühafizə orqanına rəhbər göndərərdilər ki, get, orada qayda-qanunu bərqərar et. 2004-cü ildə Azərbaycanda əks proses getdi və bu gün çıxılan məhkəmələrdə üzə çıxan qanunsuzluqlar göz qabağındadır. Namiq Abbasovun dövründə, rəhbərliyi altında heç bir zaman belə bir cinayətlər baş verə bilməzdi. Kimisə xüsusi xidmət orqanına aparıb başına silah dirəyib sən bu qəddər pul gətirməlisən deməzdilər. Mümkün deyildi. Namiq Abbasovun keçdiyi məktəb, yol hara, Eldar Mahmudovun gəldiyi "OBXSS" hara. Müqayisə oluna bilməz".

İ.İsmayıl deyir ki, N.Abbasovun nazirliyi dövründə qa-

nunsuzluqlar olub: "Hansısa siyasətçiyə "torba" tikib həbs etdiriblər. Belə şeylər olub. Amma biznesmenin başına torba keçirib onu külli miqdarda rüşvət verməyə məcbur etmək olmayıb. Eldar Mahmudovun komandasının törətdiyi əməllərin heç biri Namiq Abbasovun dövründə ola bilməzdi".

İ.İsmayıl deyir ki, sovet dövründə xüsusi xidmət orqanlarını hazırlayan məktəbdə xüsusi xidmət orqanı zabitanın yeri gəldi-gəlmədi vəsiqəsini göstərməsinin qeyri-professional davranış olmasını aşılalıyblar: "Mən KQB işçisiyəm, qaydanı pozuram, bu da mənim vəsiqəm" deyib kimsə özbaşınalıq etməzdi. O dövrdə yol polisi KQB-nin polkovniklərindən birini saxlamışdı, dalaşmışdılar. Bu məsələ böyük bir həngəməyə çevrilmişdi. Bize məktəbdə deyirdilər ki, vəsiqənizi göstərib "ya siz "KQB" deməyin, ya belə şey etməyin. Qanunu pozduğunuz kimisə deyərsə, sona qədər gedin və haqlı olduğunuzu sübut edib ortaya qoyun deyiblər. Bu gün bizlər ürək ağrısı ilə baş verənləri izləyirik. Çünki o təşkilat təhlükəsizliyin keşiyində duran 1 nömrəli qurum olmalıdır".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

ABB-nin investorlar qarşısındakı öhdəlikləri suveren istiqrazlarla əvəzlənəcək

Ruslan Atakişiyev: "Beynəlxalq agentliklər tərəfindən reytinglərin aşağı salınması dövrəli bir prosesdir"

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ətrafında gedən proseslər həm beynəlxalq maliyyə sektorunda, həm də ölkədə çox ciddi şəkildə izlənilir. Beynəlxalq agentliklər bankın durumunun necə olacağı ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verir. Son olaraq "Moody's" beynəlxalq reyting agentliyinin vitse-prezidenti Mariya Malyukova bildirib ki, ABB mayın 23-də beynəlxalq kreditörə təqdim etdiyi xarici öhdəliklərin restrukturizasiya planının təsdiqlənməsinə investorlar tərəfindən razılıq verəcək.

M.Malyukova qeyd edib ki, kreditörün təsdiqləyəcəyi plana əsasən, ABB-nin investorlar qarşısındakı öhdəlikləri suveren istiqrazlarla əvəzlənəcək, ödəniş müddəti uzadılacaq və gəlirlilik azalacaq.

Qeyd edək ki, Restrukturizasiya planı elan olunduqdan sonra "Fitch Ratings" ABB-nin reytingini "CCC" səviyyəsindən "RD", yeni məhdud defolt səviyyəsində endirib. Lakin "Moody's" rəhbərliyi analoji addımı atmaq niyyətində deyil.

Beynəlxalq agentliklər tərəfindən reytinglərin aşağı salınmasına ABB İdarə Heyətinin sədri Xəlid Əhədov da münasibət bildirib. O deyib ki, bank rəhbərliyi tərəfindən əvəzlənəcək də bəyan etdiyi kimi, bu, gözlənilən idi: "Restrukturizasiya prosesi keçən bank üçün bu, normal bir qərardir. Beynəlxalq reyting agentlikləri öz ənənəvi standartlarına və praktikalarına əsaslanaraq ABB-nin reytinglərini müvəqqəti aşağı saldılar. Bu hal qisməddədir.

Bankın maliyyə mövqeləri gücləndikcə beynəlxalq agentliklər öz qərarlarına yenidən baxaraq bankın reytinglərini yenidən yüksəldəcəklər".

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq Komitəsinin üzvü, deputat Vahid Əhmədov "Yeni Müsavat"a danışıqda bildirdi ki, Beynəlxalq Bank hazırda dünyanın diqqət mərkəzindədir: "Bu yaxınlarda maliyyə nazirinin müavini bizim komitədə olanda da məsələ qaldırdı. O bildirdi ki, heç bir problem yoxdur. Beynəlxalq kreditörə müəyyən danışıqlar gədir. Nazir Samir Şerifov Londondan yeni qayıdıb. Orada da danışıqlar aparılıb. İndi həmin kreditörün borcunu müəyyən vaxta uzatmaq məsələsi ətrafında mü-

zakirə aparılır. Bu müzakirələrin nəticəsinin necə olacağını deyə bilmərəm. Ancaq əsas odur ki, bu bankdakı depozitlərlə bağlı məsələdə problem yaşanmayacaq. Nazir müavini də bildirdi ki, depozitlərlə bağlı heç bir problem yoxdur. Atılan addımlarda əsas məqsəd Beynəlxalq Bankı sağlamlaşdırıb özəlləşdirməyə çıxarmaqdan ibarətdir. Bankın reytinginin aşağı düşməsi məsələsi də gündəmədir. Bankın İdarə Heyətinin sədri də açıqlama verərək bildirdi ki, bu cür sağlamlaşdırma əməliyyatları aparılan zaman reytinglərin aşağı salınması normaldır. Bu proses yekunlaşandan sonra reytinglər qalxacaq. Bütün bunlar beynəlxalq kreditörə məsələnin necə həll olunacağından asılıdır. Bu məsələ həllini tapacaqsa, reytinglər arta bilər".

İqtisadçı ekspert Ruslan Atakişiyev də "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, son dövrlər Beynəlxalq Bankda aparılan restrukturizasiya işlərində məqsəd ban-



ki sağlamlaşdırıb dövlətin payını özəlləşdirməyə çıxartmaqdır: "Dövlətin hədəfi bu istiqamətdə lazım olan bütün tədbirləri görmək, son nəticədə sağlam bir şəkildə ABB-nin özəlləşdirilməsinə başlamaqdır. Dövlət bu prosesi sonuna qədər həll etməyə çalışacaq. Çünki bu günə qədər xeyli iş görüldü, hökumət bu istiqamətdə kifayət qədər vəsait xərcləyib. Çıxış yolu bankın likvidliyini artırmaq, onu sağlam bir şəkildə yeni sahiblərinə təqdim etməkdir".

Ekspertin sözlərinə görə, xarici kreditörə qarşısında öhdəliklərin yerinə yetirilməsi də çox vacibdir: "Hökumət bankın, eləcə də ölkənin kredit reytinginin aşağı düşməsi

üçün bu öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə zəmanət verməlidir. Beynəlxalq agentliklər tərəfindən reytinglərin aşağı salınması dövrəli bir prosesdir. Agentlik reytingi salıbsa, bir müddət sonra qaldıra da bilər. Bu, bankın cari fəaliyyəti ilə bağlı göstəricilərdir və maliyyə hesabatları əsasında müəyyən edilir. Əgər bankın maliyyə hesabatları pozitiv olarsa, kredit reytingi yüksələ bilər. Yeni bu, qorxulu bir proses deyil. ABB əvvəlki fəaliyyətinə görə yerli banklar içərisində ən nüfuzlu və beynəlxalq standartlara cavab verən bir bank idi. Ona görə də hədəf maksimum çalışıb bu bankı saxlamaqdır".

□ **Nərgiz LİFTİYEV**



Biz niyə öz ərazimizdə müdafiə olunuruq?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Qarabağdan söz düşəndə rusiyalı siyasətçilər sülhdən və ya münaqişənin siyasi yolla nizamlanmasından, politoloqlar isə bir qayda olaraq müharibədən dəm vururlar.

Bilmirəm, bəlkə bu da təzyiqin "incə" bir formasıdır. Mənim bildiyim odur ki, uzun illərdir ki, Rusiya nə əməlli-başlı müharibə etməyə, nə də məsələni siyasi yolla həll etməyə imkan vermir.

Elə biz də uzun illərdir ki, elə hey gözləyirik. Bəli, düşünrük ki, elə bir vaxt yetişəcək ki, bütün ermənilər Ermənistanından köçüb gedəcək, daha əlində silah tutan tapılmayacaq və yaxud da ki, Rusiya param-parça olub öz hayına qalacaq və biz də o vaxt xarici məşinlərimizə minib Qarabağa yollanacaq, orada da bir Bayraq meydanı ucaldacaq...

Yox, bu sözləri ironiya kimi qəbul etməyin, yaşımın o vaxtı deyil ki, durub burada cəmi millətə lağ edim - mən öz dərdimizi danışım, bəli, mənim, sənin, bir sözlə, hamının dərdini...

Sadəcə, bir sual mənə heç rahatlıq vermir və o qəliz sual da budur ki, bəs indi nə etmək olar? Axı nəse edilmişdir ki, heç olmasa, insanlarda ümid yaransın!

Elə bunları düşünərkən heç bilirsinizmi, yadıma nə düşdü? Bəli, ərəb-İsrail münaqişəsi və 1979-cu ilin Kemp-Devid prosesi.

Həmin prosesi hələ də ərəb dünyası özü üçün böyük bir ləkə və biabırçılıq, İsrail isə ciddi qələbə sayır. Amma mən o prosese başqa bir rəkursdan baxmaq istəyirəm. O vaxt Misirin torpaqları işğal olunmuşdu. Ə.Sadat da ən azı bir şeyi edə bildi, o, torpaqların əvəzində İsrailə sülhə təminat verdi. İsrail də bunu istəyirdi, çünki onun Misir torpaqlarını əlində saxlamaq fikri də yox idi, bu ölkəyə də aparıcı ərəb ölkələrindən biri ilə sülh daha lazım idi.

Düzdür, Azərbaycan-Ermənistan münaqişəsində vəziyyət bir qədər fərqlidir. Ermənistan bizim torpaqları, xüsusən də Dağlıq Qarabağdan kənardakı torpaqları ona görə işğal etməyibdir ki, bizdən özü üçün sülh təminatı alsın. Tarixi Azərbaycan torpaqlarında yerləşsə də bizim bu ölkəyə ərazi iddiasımız və yaxud da başqa bir təhdidimiz yoxdur, biz yalnız öz torpaqlarımızı - Qarabağı istəyirik.

Amma Ermənistanın da Dağlıq Qarabağdan kənardakı torpaqları işğal etməkdə məqsədi vardı. O bu torpaqları Dağlıq Qarabağın müstəqilliyinə dəyişməyi düşünür - bəli, bu ölkədə hələ də fikirləşirlər ki, Azərbaycan nə vaxtsa, Dağlıq Qarabağdan kənər rayonların qaytarılması müqabilində sonuncunun müstəqilliyinə razılıq verəcəkdir.

Bəs nə etməli? Bu cür situatsiyada necə davranmalı? Bir az əvvəldə Kemp-Devid prosesini yada saldım. Bizim də torpaqlarımız indi işğal altındadır. Elə etməliyik ki, nəinki Ermənistan, bütün Qafqaz ermənilərin ayaqları altında yansın, onlara dinclik və sakitlik olmasın və bir gün bu ölkə sülh, mövcud olmaq xatirinə torpaqları qaytarsın, beləcə "torpaq əvəzində sülh, bəli, torpaqların qaytarılması müqabilində sülh" məsələsi burada da baş tutsun...

Amma biz nə edirik? İllərdir ki, faktiki olaraq öz ərazimizdə müdafiə olunuruq. Ötən il kiçik aprel epizodunu nəzərə almasaq bu illər ərzində öz ərazimizdə müdafiə olunmaqla məşğul olmuşuq. Düzdür, tam olmasa da, qismən olsa da, Ermənistanın iqtisadi blokadasına nail olmuşuq. Gəl, bu gün aydın olur ki, bunlar azlıq edir, Ermənistanı sülhə məcbur etmək mümkün olmur, deməli, əlavə təzyiqlərə ehtiyac var.

Bilirsiniz, dünya ölkələri, böyük təşkilatlar Qarabağ məsələsinə niyə bu qədər sakit yanaşırlar? Ona görə ki, kimsə üçün başağrısı deyil bu məsələ, hətta haradasa "nümunəvi bir münaqişə"dir, çünki on illərdir ki, ciddi beynəlxalq mexanizmlər olmadan nisbi atəşkəs gözlənir...

Həm də ki bütün məsələlərdə bir qayda var: danışıqlar ərəfəsindəki vəziyyət onların gedişinə və xarakterinə təsir edir. Ermənistan bu gün danışıqlara daha üstün mövqelərdən qatılır.

Bizim imkanlarımız isə bir növ reallaşmamış, potensial bir xarakter daşıyır. Kimə dəxli var ki, Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən böyük, iqtisadi cəhətdən ən güclü dövlətidir! Biz ki, bu imkanları özümüzün hərbi-siyasi-diplomatik üstünlüklərimizə çevirə bilməmişik, danışıqlar ərəfəsi konfiqurasiyanı xeyrimizə dəyişə bilməmişik.

Belə vəziyyətdə nəse diqtə etmək, nəyisə qəbul etməmək bir az qeyri-ciddi də görünür. Bütün dünyanın status-kvonu məqbul hesab etməməsindən danışıraq, amma onu dəyişmək üçün özümüz heç bir iş görmürük...

Cari ilin ilk 5 ayı geridə qalmaq üzrədir. Artıq demək olar ki, ilin yarısını tamamlamağa doğru gedirik. 2017-ci il iqtisadi və siyasi baxımdan ötən ildən bir qədər sakit keçsə də, önəmli hadisələrlə yadda qaldı. Ölkə iqtisadiyyatının durumunda ciddi dəyişikliklər baş verdi. Əsasən monoton olan siyasi səhnədə bəzi hadisələr yaşandı. Dünya siyasətində də önəmli gelişmələr oldu.

Bəs ilin geridə qalan 5 ayını ekspertlər iqtisadi və siyasi baxımdan necə dəyərləndirirlər?

"Yeni Müsavat"ın sualını cavablandırان politoloq, "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, bu ilin ilk 5 ayında Azərbaycanda ən böyük yenilik birinci vitse-prezident institutunun yaradılması oldu:

"Mehriban Əliyeva birinci vitse-prezident olaraq işə başladı. Yəqin ilin sonuna yaxın birinci vitse-prezidentin fəaliyyətindən əldə edəcəyi nəticələr barədə daha konkret danışa biləcəyik. Hələlik birinci vitse-prezident İslam Oyunlarında məsul olan şəxs kimi tədbiri uğurla başa çatdırdı. Növbəti mərhələdə sosial və səhiyyə sahələrində islahatların genişlənməsi gəlməlidir. Azərbaycan cəmiyyəti böyük səbirsizliklə tibbi sığorta sisteminin işə düşəcəyi günü gözləyir. Çünki insanlarımızın ən çox xərclərindən biri məhz müxtəlif tibbi xidmətlərə və dərmanlara gedir".

E.Şahinoğlunun fikrincə, ilin ilk 5 ayında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində ciddi addımlar atılmadı: "Danışıqlar nəticə vermir, həmsədrlərin bölgəyə səfərləri mənasızdır, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskvada son görüşü də, sadəcə, görünüşü xarakter daşıyırdı. Ermənistan hakimiyyəti aprel ayından çox qorxurdu ki, ötən il aprel savaşı təkrarlana bilər. Atəşkəsin pozulmasına rəğmən, aprel nisbətən sakit keçdi, ancaq bu, il boyu cəbhə bölgəsində hər hansı ciddi insidentin baş verməyəcəyi mənasına da gəlmir. Bundan başqa, Azərbaycan prezidenti ilin ilk 5 ayında iqtisadi islahatları dərinləşdirməyə çalışdı. Dövlət resurslarının satışından əldə olunan gəlirdən ölkənin asılılığını azaltmağa çalışır. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatının inkişafına çalışılır. Fikrimcə, prezidentin iki məqsədi var. Birinci məqsədi odur ki, kənd təsərrüfatından əldə olunan gəlirlər neft satışından azalan gəlirləri kompensasiya etsin. İkinci məqsədi isə odur ki, kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələrini inkişaf

etdirmək yolu ilə Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyinin təmininə nail olmaq və bölgələrdə işsizlik probleminin miqyasını azaltmaqdır. Yəni rayonlarda əkin-biçin və yetişdirilən məhsulun satılması imkanları genişləndikcə, bölgələrdə məşğulluğun bərpası mümkündür. İlin ilk 5 ayında bu məqsədlərə çatmaq üçün müəyyən addımlar atıldı. Digər tərəfdən, ilin ilk 5 ayında Azərbaycana gələn turistlə-

teriallar dərc olundu. Bu da ölkəmizin investisiya cəlb ediciliyi və iqtisadi potensialı haqqında mənfəət fikri formalaşdırdı. Bu proseslərin davamı da olacaq. Nyu-York məhkəməsində proses davam edəcək və xarici kreditorlarla Azərbaycan hökumətinin çətin danışıqlar dövrü olacaq. Yaxın həftələrdə bunu gözləyirik. Bu hadisə həm bank sektoruna, həm də Azərbaycanın ümumi makroiqtisadi

nəsinin stabil saxlanması, daha böyük iqtisadi problemlərə gətirib çıxartmayacağı? Hökumətdən bu suala cavab verilmir.

Bu il qeyri-neft sektorunda müəyyən dinamika oldu. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında və ixracında müəyyən artımlar oldu. Ancaq bu o qədər kiçik səviyyədedir ki, qeyri-neft sektorunun ixracatı aylıq 80-90 milyon manat civarındadır. Bu

2017-nin ikinci yarısı

Ölkəyə nə vəd edir...

Ekspertlər ilin ilk 5 ayını siyasi və iqtisadi baxımdan dəyərləndirdilər



isə çox kiçik rəqəmdir. Türkiyənin böyük kənd təsərrüfatı potensialına malik bir vilayətin aylıq ixracatı səviyyəsindədir.

Ötən il baş verən iqtisadi problemlər hələ də davam edir. Bu isə o deməkdir ki, son 2-3 ildə hökumətin atdığı addımlar ciddi effekt vermir. Müxtəlif proqramlar və yol xəritələri qəbul olunsada, bunların effektiv işləməsinin şahidi olmuruz".

Bank sektoruna gəlincə, iqtisadçı bildirdi ki, bu sahədə vəziyyət çox ağırdır: "Bank sektorunda sağlamlıq olmasa, iqtisadiyyatda atılan addımlar heç bir effekt verməyəcək. Problemlə kreditlərin həcmi çox sürətlə artır. Rəsmi rəqəmlərdə artıq 11 faiz göstərilir. Beynəlxalq reyting agentliklərində bunun 25-30 faiz civarında olduğu deyilir. Ancaq müstəqil ekspertlərin hesablamalarına görə, bəzi banklarda bu rəqəm 50 faizə qədər artır. Banklar kreditləri toplaya bilmədikləri üçün yeni kredit xətləri də açma bilmirlər. Hansı ki, banklarla bağlı bütün yük vətəndaşların çiyindədir. Təsədüfi deyil ki, məhkəmələrdə baxılan işlərin az qala 70 faizi bank işləri və kreditlərlə bağlıdır. Bu, məhkəmələrin işini də çətinləşdirib. Ümumilikdə bank sektorunda çox ağır bir vəziyyət yaranıb. Hökumət ya problemləri görməzdən gələcək, bankların bir neçəsi defolt olub bazardan çıxacaq, ya da dövlət məsuliyyəti öz üzərinə götürəcək, büdcə və ya Neft Fondu hesabına banklardakı problemləri həll edəcək. Hələ ki bu iki üsuldən hansının seçiləcəyi ilə bağlı fikir söyləmək çox çətindir və vəziyyət qeyri-müəyyəndir".

Bank sektoruna gəlincə, iqtisadçı bildirdi ki, bu sahədə vəziyyət çox ağırdır: "Bank sektorunda sağlamlıq olmasa, iqtisadiyyatda atılan addımlar heç bir effekt verməyəcək. Problemlə kreditlərin həcmi çox sürətlə artır. Rəsmi rəqəmlərdə artıq 11 faiz göstərilir. Beynəlxalq reyting agentliklərində bunun 25-30 faiz civarında olduğu deyilir. Ancaq müstəqil ekspertlərin hesablamalarına görə, bəzi banklarda bu rəqəm 50 faizə qədər artır. Banklar kreditləri toplaya bilmədikləri üçün yeni kredit xətləri də açma bilmirlər. Hansı ki, banklarla bağlı bütün yük vətəndaşların çiyindədir. Təsədüfi deyil ki, məhkəmələrdə baxılan işlərin az qala 70 faizi bank işləri və kreditlərlə bağlıdır. Bu, məhkəmələrin işini də çətinləşdirib. Ümumilikdə bank sektorunda çox ağır bir vəziyyət yaranıb. Hökumət ya problemləri görməzdən gələcək, bankların bir neçəsi defolt olub bazardan çıxacaq, ya da dövlət məsuliyyəti öz üzərinə götürəcək, büdcə və ya Neft Fondu hesabına banklardakı problemləri həll edəcək. Hələ ki bu iki üsuldən hansının seçiləcəyi ilə bağlı fikir söyləmək çox çətindir və vəziyyət qeyri-müəyyəndir".

rin sayı artır. Azərbaycana gələn ərəblərin sayı artır. Bu, hotellərin və restoranların dolması deməkdir. Buna baxmayaraq, Beynəlxalq Bankın müflis olması Azərbaycan iqtisadiyyatına və ölkənin maliyyə imicinə ciddi zərbə idi. Milyardlarla dollar yoxa çıxıb və yaranan borclar dövlətin yükünə çevrilib".

İlin 5 ayının iqtisadi yekunlarını dəyərləndirən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli isə bildirdi ki, son 5 ayda ən yadda qalan iqtisadi hadisə elə may ayında baş verdi: "Beynəlxalq Bank ətrafında baş verən proseslər həm dünya mətbuatında, həm də yerli mətbuatda mütəxəssislər tərəfindən müzakirə olundu. Beynəlxalq Bankın faktiki defolt olması, xarici borclarını ödəyə bilməməsi, beynəlxalq institutlar qarşısında götürüldüyü öhdəlikləri yerinə yetirə bilməməsi Azərbaycanın ümumi reytinginə və maliyyə-bank sektorunun durumuna çox mənfəət təsir göstərdi. Dünya mətbuatının çox sanballı dərjələrində Azərbaycanın iqtisadi vəziyyəti haqqında heç də xoş olmayan ma-

göstəricilərinə çox ciddi təsir etdi".

İqtisadçı Azərbaycanda ümumdaxili məhsulun həcmində azalmasına da toxunaraq bunu neqativ hal adlandırdı: "Azərbaycanda ötən 5 ayda rəsmi rəqəmlərə görə ÜDM 1,2 faiz azaldı. Bu neqativ bir siqnaldır. Biz hələ ötən ilki 4 faizə yaxın azalmanın təsirindən çıxma bilmirik. Ötən il nisbətən bu ilin ilk 5 ayında neftin qiyməti kifayət qədər yüksəlib. Ötən ilin müvafiq dövründə neftin dünya bazarındakı orta qiyməti 38-39 dollar olmuşdusa, bu il orta qiymət təqribən 55 dollar civarında olub. Qiymət artımı yetərincə olsa da, ÜDM-də azalma tendensiyası müşahidə olunur.

Bu il önəmli məsələlərdən biri də o oldu ki, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası bəzi addımlar atdı. Bunun nəticəsində manatın məzənnəsi müəyyən qədər sabitləşsə də, iqtisadi aktivliyə mənfəət təsir göstərmişdir. Ölkədə pul dövriyyəsi və investisiya qoyuluşu azalıb. Belə bir sual ortaya çıxıb ki, pul qıtlığı yaratmağa hesablanan manatın məzən-

Ötən gün ölkədə Respublika gününün 99 illiyi münasibətilə tədbirlər keçirildi. Ənənəvi olaraq bir sıra partiya və təşkilatlar müsəlman Şərqində ilk cümhuriyyətin qurucusu Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin Novxanıdakı abidəsini ziyarət etdilər.

Ötən illərə nisbətən bu il Respublika günündə Rəsulzadəni anmağa daha çox insan qatılmışdı. Rəsulzadənin doğulub boya-başa çatdığı Novxanıya axışan insanlar təkcə abidəni deyil, həm də onun əzizlərinin, o sırada axund atasının və oğlu Azər Rəsulzadənin məzarlarını ziyarət edib, hörmət izhar elədilər.

Qeyd edək ki, vaxtaşırı M.Ə. Rəsulzadə haqqında bəziləri hədyanlı fikirlər səsləndirir, onu gözəndən salmağa çalışırlar. Lakin onlara qarşı ilk kəskin və sərt reaksiya, etirazlar mətbuatda, sosial şəbəkələrdə elə cəmiyyətin özü tərəfindən bildirilir. Məsələn, bugünlərdə, cümhuriyyətin yaranmasının 99 illiyi ərəfəsində deputat Araz Əlizadənin "Rəsulzadə Azərbaycan üçün heç nə etməyib" deyərək Rəsulzadə şəxsiyyətini ucuzlaşdırmaq cəhdi onu sərt tənqid obyektinə çevirdi. Mətbuatda, sosial şəbəkələrdə tutduğu mövqedən asılı

olmayaraq hər kəs öz tarixi və görkəmli şəxsiyyətinə sahib çıxaraq onu müdafiə etdi. Respublika gününə sayılı günlər qalmış yazılı mətbuatda, xəbər portallarında (*yerli televiziya kanallarından fərqli olaraq*) Rəsulzadənin mübariz həyat yolu, fəaliyyəti haqqında silsilə yazılar dərc olundu, doğulduğu Novxanı kəndindən reportajlar hazırlandı, bu günə qədər bilinməyən məqamlar ortaya çıxarıldı. Minlərlə sosial şəbəkə izləyicisi isə onun fotosunu öz profil şəkli etdi, hashtaglar paylaşıdı.

Bu da onu göstərir ki, 70 il sovet dönəmində Rəsulzadə adını qoruyub saxlayan cəmiyyət bu gün də öz görkəmli şəxsiyyətinə sahib çıxmağı bacarır və ona olan sevgisi daha da genişlənir. Bu səbəbdən istər hansısa deputat, istərsə də başqa şəxslər tərəfindən Rəsulzadə haqqında əsas olmayan fikirlər səslənsə də, nəticə etibarilə onun heç bir əhəmiyyəti, təsiri olmur, Rəsul-

Cəmiyyətin Rəsulzadə saygısı - azalmayan sevginin tək səbəbi

İqbal Ağazadə: "Bu gün cümhuriyyətçilik və Rəsulzadə ideyaları haqda daha çox danışılır, təbliğ edilir"



zadənin Azərbaycan tarixindəki möhtəşəm rolunu azaltmır, əksinə, insanlara, gənclərə onu daha çox dərk etmək, dərinə öyrənmək fərsətini yaradır.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadənin sözlərinə görə, zaman keçdikcə Cüm-

huriyyətin mahiyyəti və 1918-ci ildə Cümhuriyyət yaradılmasının neçə çətin olduğunu insanlar daha çox dərk etməyə başlayır: "Onlarla xalq var ki, onların sayı bizdən qat-qat çoxdur, lakin onlar öz müstəqilliklərini elan edə bilməyiblər, bu

bir faktdır. İnsanlar hələ 20-ci əsrin əvvəlində 26 nəfər özündə böyük güc taparaq Azərbaycanı müstəqil elan etməsinin nə qədər böyük təntənə olduğunu hiss edirlər. İkinci tərəfdən, 99 il kiçik bir rəqəm deyil, əksinə, bir qədər də rəmzidir. Gələn il isə Cümhuriyyətin 100 illiyi qeyd olunacaq. İnsanlar sosial şəbəkələrdə öz profil şəkillərini Cümhuriyyət haqda yaranan afonizmlər, Rəsulzadənin səsləndirdiyi ifadələrlə bəzədilər, üçrəngli bayrağa bürüdürlər. Ötən gün mənim üçün bir maraqlı məqam oldu, paytaxtın Nərimanov rayonunda bir binanın bütün eyvanlarında Azərbaycan bay-

rağı asılmışdı. Bu çox maraqlı idi və bir daha göstərir ki, Cümhuriyyətin təntənəsinin nə qədər böyük olduğunu insanlarımız artıq dərk etməyə başlayır".

Partiya sədri eyni zamanda istər hökumət nümayəndələri, istərsə də bir sıra deputatlar tərəfindən Rəsulzadənin üzərinə gedənlərin olduğunu da qeyd elədi: "Bu da istər-istəməz özünmüdəfiə instinkti yaradır. Hamı Rəsulzadəni və Cümhuriyyəti müdafiə etməyə qalxır. Bu da öz effektini verir və ona görə bu gün artıq daha çox cümhuriyyətçilik və Rəsulzadə ideyaları, gördüyü işlər haqda danışılır, təbliğ edilir".

□ **Xəlida GƏRAY**

Müxalifət yayda dincəlməyəcək

Siyasi partiyaların yay ayları üçün hansı planları var?

Yay fəslə yaxınlaşır, bu isə o deməkdir ki, ölkənin ictimai-siyasi həyatında digər aylarla müqayisədə passivlik yaşanacaq. Hər il insanların istirahət etdiyi bu aylarda müxalifət cəbhəsində də süstlük müşahidə olunur. Yay aylarında havaların isti keçməsi ilə əlaqədar demək olar ki, bütün dünyada oxşar hal baş verir. Lakin buna baxmayaraq, siyasi-ictimai təşkilatlar fəaliyyətlərini tam dondurmur və müəyyən addımlar atırlar.

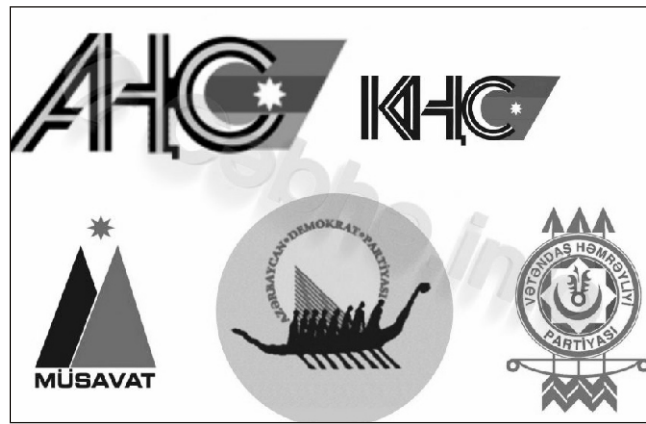
Bəs yay ayları üçün Azərbaycanda müxalifət partiyalarının planı nədir?

Mayın 28-də qurultay keçirən **VİP sədri Əli Əliyev** "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, onların yay ayları üçün də planları var: "Əvvəla, onu qeyd edim ki, keçirdiyimiz qurultayda bütün seçkilə qurumlarımızı təzələdik. Qarşıdan gələn dövrün tələblərinə, beynəlxalq çağırışlara uyğun olaraq fəaliyyətimizi qurmaq niyyətindəyik. Hesab edirik ki, əsasən prezident seçkilərinə köklənmək lazımdır və bu seçkilərə yönəlik partiyanın daxilində hazırlıq işləri getməlidir. Düşünürük ki, seçkilər 2017-ci ilin ikinci yarısında

seçkilərə ciddi hazırlaşsın. Qeyd etdiyimiz fəaliyyət nəticə verməyə, o zaman mütləq fəaliyyətimizlə seçkiləri dəyərləndirəcəyik. Bu da olmasa, partiya sərbəst qaydada seçkilərə qatılmağı düşünür. Qurultayda da bizim seçkilərə tək qatıldığımız zaman hansı işlərin görülməsinin lazımlığını rayon təşkilatlarının, qurultay nümayəndələrinin yeni seçilmiş məclis üzvlərinin nəzərinə çatdırdıq".

AG Partiya sədri Tural Abbaslı bildirib ki, yay aylarında partiyadaxili işlərlə məşğul olacaqlar:

"Hər il Azərbaycanda yay aylarında siyasi məkanda passivlik olur. Çünki seçkilərin heç biri yay fəslinə düşmür. Həm də hakimiyyətin özü də marağında olur ki, ilin ən azı 3-4 ayını siyasi passivlik dönəmi yaşansın və rahat şəkildə öz hakimiyyətlərini davam etdirirlər. Bu il də yəqin ki, elə olacaq. Ümumiyyətlə, son 2-3 ildə Azərbaycan müxalifəti siyasətin aktivlik dərəcəsini bəzəyir. Bunu yalnız hakimiyyət edə bilir, istəyəndə gündəm yaradır, müxalifət də bunun ətrafında aktivləşir, fəaliyyət göstərir. Demək olar ki, müxalifət hakimiyyətin siyasət oyununun əlavəsi kimi çıxış edir. Belə görünür ki, hakimiyyət öz daxili çəkişmələri ilə məşğuldur və burada müxalifətə hələ ki yer yoxdur. Ola bilər ki, həbslər olsun və bununla bağlı yay aylarında aktivlik müşahidə olunsun. Biz isə yeni yaranmış partiya kimi daha çox daxili strukturlarımızın formalaşdırılması, strategiyamızın müəyyənləşməsi, partiyanın boşluqlarının doldurulması məsələləri ilə məşğul olacağıq. Əgər siyasi məkanda nə isə qeyri-adi hal baş verərsə, biz də ona qa-



onlar da yay aylarında passiv olmaq fikrində deyillər: "Qarşıdan seçki ili gəldiyi üçün partiyanın üzərinə düşən əsas iş təşkilatlanmadır. Növbəti il qurultayımız planlaşdırılır və buna görə də yay fəslə boyunca rayon təşkilatlarımızın konfransları keçiriləcək. Biz də partiya rəhbərliyi olaraq həmin konfranslarda iştirak edəcəyik. Yəni yay aylarında partiyamızda heç də passivlik olmayacaq".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Samir Əsədli bildirib ki, yay aylarında əsasən qurultaya hazırlaşacaqlar: "Konfransları keçirilməyən rayon təşkilatlarında konfransların keçirilməsini nəzərdə tutmuşuq. Artıq hansı rayonda nə zaman konfransın keçirilməsini də planlaşdırmışıq. Hazırda Bakı şəhəri üzrə rayon təşkilatlarının konfransları keçirilir, bu bitdikdən sonra isə digərlərinə keçəcəyik. Həmçinin qarşıdakı günlərdə partiyanın gənclər təşkilatı və qadınlar şurasının konfranslarının vaxtıdır. Planlaşdırırıq ki, bu yay ərəzində onları da keçirək. Qarşıdakı əsas işlərimiz bunlardır. Eyni zamanda təqvim planına uyğun olaraq digər işlərimizi də görəcəyik".

□ **Əli RAİS**



Sonuncu dayaq

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

(Bir daha Rəsulzadə haqda)

Bu günlərdə Rusiyada, paytaxt Moskvanın mərkəzində "Hamlet"dən parçaları yüksək səslə oxuyan uşağı polisler zorakılıqla valideynlərinin əlindən alıb idarəyə aparmışdılar. Sonra uşaq azad edildi, valideynlərdən üzr istədilər, ancaq cəmiyyət iki yerə bölündü. Polisin vəhşi hərəkətini qınayanlarla yanaşı, uşağın valideynlərini qınayanlar da vardı. Bəziləri isə həmin qınayanları və polisin hərəkətini nəzərdə tutub "gör ölkəmiz hansı kökə düşüb, Putin Rusiyada insan azadlığını hara götürüb" yazmışdılar.

Azərbaycanda sistem xeyli dərəcədə Rusiyadakı rejimə bənzəyir. Biz bir çox misalları oradan götürür, ya da ora nümunə oluruq. Bu uşağın əhvalatının bənzəri isə bizdə çoxdan baş veribdir 2012-ci ildə (*Bəlkə də 2011 idi, dəqiq xatırlamıram*). Uşaq həttə bundan daha balaca idi, yanılmırsa heç məktəbə getmirdi. Anası ilə Bakının mərkəzində gəzməyə çıxarkən müxalifət yaxınlıqda etiraz aksiyası keçirmişdi. Uşaq adamların səsləndirdiyi "Azadlıq" şüarını əyləncəli qəbul edib yüksək səslə təkrarlamışdı. Nəticə isə az qala tragik olmuşdu: polis balacanı anasının əlindən alıb şöbəyə aparmaq istəmişdi. Sonra anasını da tutmaq istəmişdilər. Ən iyrenci isə o idi ki, həmin vaxt Azərbaycan Uşaq Federasiyasının sədri olan bir qadın təsisçilik etdiyi öz qəzetində (*sonra qadını başqa işə görə həbs etdilər, qəzet bağlandı, federasiya da, deyəsən, ömrünü başa vurmuşdur - bu üzdən adlarını çəkməyə ehtiyac görmürəm*) bu uşağın saxlanması cəhdinə haqq qazandırmışdı. O cümlədən başqa adamlar tapılmışdı, deyirdilər, uşağa düzgün tərbiyə verilərsə, o, Bakının mərkəzində şüar qışqırmaz, "Azadlıq" sözünü işlətməzdi.

Əlbəttə, hər cür insan tipi, hər cür deqradasiya, hər cür mənəviyyətsizlik forması var, bunları başa düşürük. Biz, həmçinin başqa avtoritar sistemlərdə sağ qalmağa, insan sifətini qorumağa çalışanlar haqda düşünərkən özümüzün bu bataqlıqda tək olmadığımızı düşünüb bir az eqoistcəsinə olsa da təsəlli tapırıq. Eyni zamanda tarixdən götürdüyümüz dərslər, insan nümunələri də bizə olduqca lazımdır.

Semyon Qluzman adlı ukraynalı psixiatr var. 1970-ci illərdə, sovetlərin qılıncının dalı-qabağı kəsən vaxt siyasi dissident olub, 7 il həbs, 3 il sürgün cəzası alıb. Qluzman SSRİ-nin dissidentləri psixi xəstəxanaya salıb repressiya etməsinə ifşa edən birinci adam sayılır. Onun müdafiəsi üçün xaricdə və daxildə böyük kampaniya aparılıb, Soljenitsin, prins Çarlz, "Beynəlxalq Amnistiya" işə qoşulub. (*Beynəlxalq insan haqları qurumları 1978-ci ildə "Semyon Qluzman" ili elan edibmiş*). Bütün bu söz-söhbətdən bezən SSRİ rəhbərliyi Qluzmanı deportasiya etmək qərarına gəlir, onun yanına, türməyə nümayəndə göndərir, deyirlər çıxıb gedə bilərsən, sən bizə problem yaradırsan. Qluzman isə cavabında deyibmiş: "Özünü çıxın gedin Ukraynadan, SSRİ-dən. Mən sizə yox, siz mənə problem yaradırsınız".

Tarixi, bəşəriyyəti irəli aparan belə insanlardır. Biri virusları bədəninə yoluxdurub peyvəndi kəşf edir, başqası quduz sistemlərə qarşı mübarizə aparır, bir ayrısı ulduzları öyrənib bizim Kainatın mərkəzi deyil, əslində balaca qum dənəciyi üzərində dayandığımızı aşkar edir. Bu adamlar hamısı parlaq adamlardır. Biz onlardan nümunə alıb, onlar kimi insan olmağı öyrənib yaşayırıq. Yoxsa həyatın başqa bir elə ciddi anlamı da yoxdur.

Bilmirəm, fikir verdinizmi, bu il sosial şəbəkələrdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini, xüsusilə Məhəmməd Əmin Rəsulzadəni yada salan minlərlə insan oldu. Onlar yüksək qürur və fəxrə öz divarlarını, profil fotolarını Rəsulzadənin fikirləri, imzası ilə bəzədilər. Bunun səbəbi nə idi? Axı belə baxanda heç yubiley ili də sayılmaz - birinci respublikamızın quruluşunun 99 illiyi idi. Məncə səbəb bizim Rəsulzadəyə, birinci respublikaya sığınmağımız idi. Rəsulzadə artıq bizim axırıncı dayağımız, söykəyimiz olub, geriye yol yoxdur. Başqa hər şeyi əlimizdən alıblar. Bu istinad divarı da yıxılırsa, biz məhv olarıq.

Hərçənd o, yıxılmaz bir divardır, çünki mənəviyyətə uca insan(lar) tərəfindən hörlülüb.

Saatlar yenidən "Baki vaxtı"na qurulur?

Səudiyyə Ərəbistanının müdafiə naziri Məhəmməd ibn-Salman Rusiyaya səfərə hazırlaşır. Virtualaz.org-un "Al Arabiya" telekanalına istinadən verdiyi xəbərə görə, Moskvada o, prezidenti Vladimir Putinlə danışıqlar aparacaq. Xəbər Azərbaycanla bağlı özəlliyi isə odur ki, Putinlə danışıqlardan dərhal sonra ibn-Salman Bakıya gələcək.

Maraqlıdır ki, Kreml qarşısındakı danışıqlar barədə rəsmi məlumat verməyib. Gözləndiyinə görə, danışıqlarda əsas mövzu Suriyadakı vəziyyət olacaq.

Məlumdur ki, Suriya məsələsində Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı əks mövqə tutur: əgər Moskva Bəşər Əsəd rejimini müdafiə edərsə, rəsmi Ər-Riyad, əksinə Əsədin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasına çalışır. İŞİD terror qruplaşması isə orta düşmən sayıla bilər, ancaq bu məsələdə də siyasi maraqları hələ ki vahid cəbhə formalaşdırmağa imkan vermir.

Moskvada digər aktual məsələlərin də diqqət mərkəzində olacağı istisna deyil. Söhbət nədən gedir?

Məsələ ondadır ki, ibn-Salmanın Moskva səfərindən az öncə Səudiyyə Ərəbistanının paytaxtı Ər-Riyadda ABŞ prezidenti Donald Trampın iştirakı və təşəbbüsü ilə İslam sammiti keçirilib. Eyni zamanda "İslam NATO-su" ideyası gündəmə gətirilib - hansı ideya ki, ilk növbədə İranın, ardınca isə Rusiyanın bölgədəki köklü maraqları üçün təhlükə vəd edir və Tehranla Moskvanın narahatlığına səbəb olub.

Bundan başqa, Trampın səfəri zamanı ABŞ-la onun ərəb dünyasında əsas müttəfiqi Səudiyyə Ərəbistanı arasında misli görünməmiş bir məbləğdə - 360 milyard dollar dəyərində silah anlaşması imzalanıb. Həmin anlaşmanın 110 milyard dollarlıq hissəsinin dərhal reallaşması nəzərdə tutulur.

Bu, təbii ki, çox böyük anlaşmadır və bölgədə hərbi balans təsir etmək gücündədir. Ehtimal ki, Moskvada İŞİD-lə mübarizə mövzusu ilə yanaşı, regionda hərbi qüvvələr balansına da diqqət mərkəzində olsun.

Ər-Riyaddakı sammitdə "İslam NATO-su" və ya "İslam ordusu" ideyası ətrafında da diskussiya gedib. Yada salaq ki, ötən il "İslam ordusu" təşəbbüsü ilə çıxış edən Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycana da müvafiq dəvət göndərmişdi. Bakının isə bununla



Azərbaycanı "İslam NATO-su"na çağırən ölkənin hərbi naziri Bakıya gəlir - mühüm gəlişmə

Ərəb dünyasında əsas müttəfiqimiz olan Səudiyyə Ərəbistanının müdafiə naziri Putinlə danışıqlardan dərhal sonra paytaxtımızda olacaq - əsas motiv; ərəb nazir Moskvadan Azərbaycana hansı mesajla gələcək, buradan nə aparacaq?..

bağlı rəsmi cavabı hələ ki yoxdur. O da diqqətçəkicidir ki, İslam sammitində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də iştirak edib. Bir sıra ekspertlər bu faktı Bakının İranla yanaşı, Rusiyaya da xəfif xəbərdarlıq mesajı kimi qiymətləndiriblər.

Onu da unutmaq ki, Səudiyyə Ərəbistanı ərəb-müsləman dünyasında Azərbaycanın əsas müttəfiqi, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının 3 mühüm dövlətindən biridir. Bu ölkə məhz Dağlıq Qarabağ və daha 7 rayonun işğalına görə hələ də Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmayıb, ümumiyyətlə, Ermənistanı dövlət kimi tanıdır.

Bu mənada Azərbaycan rəsmi Ər-Riyadın təklif və xahişlərinə neytral, laqeyd yanaşma bilməz. Ehtimal ki, Bakı görüşlərində bu məqamlar da konfidensial söhbətlərin mövzusu olsun. Üstəlik, Səudiyyə Ərəbistanı müdafiə nazirinin Moskva görüşlərindən dərhal sonra Bakıya gəlməsi diqqət çəkəndir. Bakının isə bununla

gündəlikdə hərbi məsələlərlə bağlı bir uzlaşma zərurətinin durduğu hiss olunur. Həttə ola bilsin, saatlar təzədən "Baki vaxtı" ilə tutuşdurulsun.

Hər necə olmasa, son illər Azərbaycan paytaxtı həm də global məsələlərlə bağlı bir dialoq məkanına çevrilib ki, bu da ölkəmizin geosiyasi önəminə verilən qiymət sayıla bilər. Bu önəm rəsmi Bakının xarici siyasətdə, o sırada Dağlıq Qarabağla bağlı kursunda maneəvər imkanlarını artırır.

Bir şeyi yəqinliklə qeyd etmək olar ki, Səudiyyə Ərəbistanı müdafiə naziri Moskvadan Bakıya "əliboş" gəlməyəcək. Nəzərə alsaq ki, Moskvadan Bakıya səfər edəcək şəxs məhz hərbi naziridir, o zaman Azərbaycanla Səudiyyə Ərəbistanı arasında ilk növbədə hərbi və hərbi-texniki əməkdaşlıq, o sırada həmçinin silah ticarəti mövzularının diqqətdə saxlanılacağını söyləmək olar.

Bu sərəya "İslam NATO-su" mövzusunda da əlavə

eləmək mümkündür. İstisna deyil ki, Məhəmməd ibn-Salman Güney Qafqazın yeganə müsəlman ölkəsi kimi Azərbaycanın "İslam NATO-su"na qoşulmasına Moskvanın da reaksiyasını öyrənəcək, Bakıda isə o, məsləhətə Azərbaycan rəhbərliyinin konkret münasibətini bilməyə çalışacaq.

Sonda onu da əlavə edək ki, ABŞ Qarabağ münaqişəsinə görə Azərbaycan və Ermənistanla silah satmır. Lakin Səudiyyə Ərəbistanının belə bir öhdəliyi yoxdur. Üstəgəl, o, Ermənistanı dövlət kimi tanıyır. Bu xüsusda Ər-Riyad hər şeyə rəğmə, Bakıya istənilən silahı verə bilər.

Ümumiyyətlə, sevindiricidir ki, son illər iki dövlət arasında əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf etməkdədir. Bunu Bakıdakı ərəb turistlərin çoxunun məhz S.Ərəbistanından olması faktı da təsdiqləyir. İnsani əlaqələr isə siyasi-hərbi əlaqələrin də möhkəmlənməsinə xidmət edir.

□ Siyasət şöbəsi

Rusiyada ən böyük təşkilatımız olan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğvindən yarım ay ötür. İlk günlər bu məsələyə kəskin reaksiya olsa da, günlər keçdikdə məsələ sanki unudulur, bu haqda demək olar danışılmır.

Təşkilatımızın qeydiyyatının bərpası istiqamətində də açıq bir fəaliyyətin şahidi oluruq. Azərbaycan tərəfin qəfil susqunluğu çoxsaylı suallar yaradır. Çoxları hesab edir ki, tarix boyu daim ölkəmizə təhlükələr yaratmaqda olan şimal qonşumuzla münasibətləri daha da gərginləşdirmək üçün rəsmi Bakı ÜAK-la bağlı təpki-lərini dayandırmayı uyğun hesab edir...

Politoloq Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, bu istiqamətdə proseslərin səngiməsinin bir sıra səbəbləri var: "ÜAK-la bağlı məsələdə reaksiyaların azalması münxəlif səbəbləri ola bilər. Azərbaycan ən münxəlif müstəvilərdə ÜAK-la bağlı qərara reaksiya verdi. Ölkənin kütləvi informasiya vasitələri, qeyri-hökumət təşkilatları, ayrı-ayrı icmalar müraciətlə çıxış etdilər. Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Xarici İşlər Nazirliyi baş verənlərlə bağlı ən münxəlif səviyyələrdə məsələyə münasibət bildirdilər. Amma bütün bunların nəticəsi olmadı. Rusiya tərəfi ÜAK-la bağlı yaranmış problemi hüquqi müstəviyə çəkməyə çalışdı, səfir Doroxin gərginliyin azaldılmasına xidmət edən açıqlamalar verdi. Lakin bu açıqlamalar da Azərbaycanda ciddi qəbul edilmədi. Bütün bu reaksiyalar sübuta yetirdi ki, hər kəs nə baş verdiyinin fərqindədir. Bu halda iki seçim imkanı qalırdı: Etirazları davam etdirmək və ya real vəziyyəti dəyərləndirib nəticə çıxarmaq. Problemin yaran-

dığı ilk günlərdə etirazların qeyri-rəsmi səviyyədə və həm də peşəkarlıqdan uzaq bir üslubda davam etdirilməsi belə bir mənzərə yaradırdı ki, sanki ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv olunması bizə vurulan ağır bir zərbədir və biz bundan sarsılmışıq. Bu mənzərə isə birmənalı şəkildə erməniperəst dairələrin maraqlarına xidmət edirdi. Bu baxımdan, siyasi hakimiyyətin baş verənlərlə bağlı təmkinli davranması təbii qəbul olunmalıdır. Azərbaycan şübhəsiz ki, bu qərarla barışmayıb, başsa da bilməz. Rusiya bu qərarı hüquqi prosedür kimi təqdim edir və bütün prosesi də məhz bu müstəvidə aparır. Bunu isə şübhəsiz ki, məqsədyönlü şəkildə edir. Müqayisə üçün deyirəm, Lapşinlə bağlı məsələdə də Azərbaycan hüquqi müstəvidə hərəkət etdi. Rusiyanın bütün siyasi bəyanatlarının qarşısına hüquqi arqumentlər çıxarıldı. Hesab edirəm ki, rəsmi Bakı baş verənləri ciddi şəkildə təhlil edib və optimal yolu seçib. Azərbaycan real mənzərəyə və oyun qaydalarına uyğun olaraq hərəkət edir. Zənnimcə, ÜAK-ın geri qaytarılmasından daha çox, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların bu işlə peşəkar şəkildə məşğul olan, siyasi cəhətdən yetkin və məsuliyyətli insanların ətrafında birləşməsinə ehtiyac var. Diaspor quruculuğu çox ciddi bir prosedir və ən azı diplomatiya qədər incə yanaşma tələb edir. ÜAK-la bağlı məsələ, çənaətimə görə, bu sahəyə yeni bir yanaşmanın ortaya çıxmasına da zə-

ÜAK məsələsi qapadıldı mı...

Elçin Mirzəbəyli: "Azərbaycan real mənzərəyə və oyun qaydalarına uyğun olaraq hərəkət edir"



Elçin Mirzəbəyli

min yaratmalıdır. Təcrübə sübut edir ki, entuziazm təkəçə gerçək və səmimi hislərdən qaynaqlanmır, bir çox hallarda "maraq ovçuları" da bu hissələri yüksək peşəkarlıqla oynaya bilərlər. Bu sahədə özfealiyyətdən, klub yanaşmasından əl çəkmək lazımdır. Sadə bir nümunə gətirəcəyəm. Ola bilsin ki, kimlərsə xo-

şuna gəlməsin, amma fikrimi əsaslandırmaq üçün bundan yaxşısını tapa bilmədim. Vaxtilə Şən və Hazırcavablar Klubunda iştirak edən komandalardan, o cümlədən bizim komandanın çıxışını da diqqətlə izləyirdim. Zərəfatlarına da gülürdüm. Onların işlərində professionalıq nəzərə çarpırdı, entuziazm isə yüksək

səviyyədə idi, amma formatın özü qeyri-peşəkar olduğu üçün ümumi mənzərəni "peşəkar iş" kimi dəyərləndirmək olmurdu. Bu, sadəcə, bir oyun idi... Yeni demək istəyirəm ki, diaspor quruculuğu işinə həm də format olaraq peşəkar yanaşmaq lazımdır. Bir az çətin, amma mümkündür".

Politoloq Azərbaycan tərəfin ehtimal olunan bütün təhlükələri nəzərə aldığına da vurğuladı: "Qeyd edirəm ki, Azərbaycan prezidenti iştirak etdiyi bütün beynəlxalq tədbirlərdə ayrı-ayrı dövlətlərin işinə xarici müdaxilənin ciddi fəsadlara yol açdığıni dəfələrlə bəyan edib, Yaxın Şərqdə, Aralıq Dənizi hövzəsində baş verən qanlı toqquşmaları nümunə gətirib. Donald Trampın Səudiyyə Ərəbistanındakı çıxışı prezident İlahəm Əliyevin hələ xeyli öncə səsləndirdiyi fikirlərin ABŞ prezidenti səviyyəsində eti-

rafı idi. Azərbaycan prezidentinin Respublika günü münasibətlə keçirilən qəbulda söylədiklərini də məhz global kontekstdən dəyərləndirmək lazımdır. Hesab edirəm ki, rəsmi Bakı istər indi, istərsə də 2018-ci ildə keçirilən seçkilər zamanı ehtimal ediləcək bütün təhlükələri nəzərə alıb. Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar isə yeni və daha güclü təşkilat yarada bilərlər. Amma bununla bağlı konkret proqnoz vermək çox çətin. Ola bilsin ki, hazırda belə bir təşkilatın yaradılmasına ehtiyac yoxdur. Rusiya kimi ölkələrdə siyasi qərarların qəbulu zamanı ictimai rəyin heç bir önəmi olmadığı üçün diaspor qurumları da bu prosesdə hər hansı müstəsna rola malik deyillər. Rusiyada ictimai rəy siyasi qərarları deyil, siyasi qərarları ictimai rəyi formalaşdırır".

□ Cavanshir ABBASLI

Ermənistandakı "İsgəndər M" təhlükəsi region üçün fəlakət vəd edir - Tiflisdə "SOS" signalı səsləndi

Hikmət Hacızadə: "Bizə görə heç kəs Rusiya ilə vuruşmaq istəmir"
Tərlan Eyvazov: "İsgəndər" silahının açarı Ermənistanda yox, Rusiyanın əlindədir"

Ötən ilin ikinci yarısında Rusiyanın Ermənistanı hədiyyə etdiyi "İsgəndər M" raket kompleksləri yenidən gündəmə gəlib. Əslində işğalçı ölkə təmsilçiləri vaxtaşırı bu silahlarla Azərbaycanı hədələməklə həm də bölgəni təhdid altında saxlayırlar.

Elə mayın 28-də Tiflisdə keçirilən NATO-Parlament Assambleyasının Elm və Texnologiyalar komitəsinin iclasında Yaxın və Orta Şərqdə ekologiyanın vəziyyəti, Qara Dəniz hövzəsində təhlükəsizlik, ballistik raketlərdən müdafiə və digər məsələlərin müzakirəsi zamanı da bu təhlükədən bəhs olunub. APA-nın Gürcüstan bürosunun məlumatına görə, tədbirdə Gürcüstanın Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru İrakli Meneqarəşvili Qara Dəniz hövzəsində təhlükəsizlik və ballistik raketlərdən gələn təhlükələrlə bağlı məruzə ilə çıxış edib. O, tutarlı faktlar gətirərək Qara Dəniz regionunda real təhlükələrin olduğunu bildirib. Sessiyasda iştirak edən Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü, deputat Mələhət İbrahimqızı Cənubi Qafqazda mövcud olan problemlərdən danışdı, Dağlıq Qarabağ münasibəti barədə ətraflı məlumat verib: "Ermənistanın işğal etdiyi Azərbay-

can torpaqlarında - Dağlıq Qarabağda və ona bitişik 7 rayonun ərazisində ekoloji sistem tam pozulub. Ermənistan bu bölgələrdə mədəniyyət abidələri və təbii sərvətləri talayıb, ekoloji sisteme ciddi ziyan vurub. Ermənistandakı Metsamor AES-in radioaktiv tullantıları işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində basdırılır. Bu AES Cənubi Qafqaz ölkələri üçün təhlükədir".

Deputat Rusiyanın Suriyada terrorçulara qarşı mübarizədə Ermənistan ərazisində yerləşən hərbi bazalarından, daha konkret desək, ballistik raketlərdən istifadə edəcəyini bəyan etdiyini vurğulayıb: "Bu isə Cənubi Qafqazda sabitliyin pozulmasında əsas rol oynayan Ermənistanın ballistik, operativ-taktiki raketlərə malik olduğunu bir daha sübut edir. Bu da öz növbəsində Cənubi Qafqaz ölkələri, eləcə də Avropanın özü üçün ciddi təhlükə mənbəyidir". M.İbrahimqızı bu cür faktların mərə-



zədə əksini tapmamasından təəssüf hissi keçirdiyini bildirib.

Diqqətçəkən budur ki, sonra məruzəçi İrakli Meneqarəşvili Azərbaycan nümayəndə heyətinin sözlərini təsdiqləyərək Ermənistanın Rusiyadan "İsgəndər-M" operativ-raket kompleksini aldığı və bunun da Cənubi Qafqaz regionu üçün ciddi təhlükə mənbəyi olduğunu etiraf edib.

Xatırladaq ki, hələ ötən ilin payızında da Gürcüstanın ayrı-ayrı təmsilçiləri qonşu Ermənistanı daşınan "İsgəndər"lərin təkəçə Azərbaycana deyil, elə Gürcüstanın özü də təhlükə yaratdığını bəyan etmişdilər. Sözsüz ki, burada Rusiyanın

NATO-ya qarşı planları da yer alır və Türkiyənin Alyans üzvü olması təhlükə ilə üz-üzə qalması anlamını verir.

Hələ 2015-ci ildə Rusiyanın Ermənistan taktiki "İsgəndər M" kompleksləri verəcəyi ilə bağlı yayılan informasiya amerikalı ekspertlərin də diqqətini çəkmişdi. Onların yekdil fikri belə idi ki, Moskva bununla ilk növbədə Güney Qafqazda öz mövqelərini möhkəmləndirmək niyyəti güdür. Hərbi ekspert, Xarici Siyasət Şurasının baş analitiki Stiven Blank bildirmişdi: "Bu, real, lakin qorxulu imkandır, çünki söhbət olduqca təhlükəli silahlardan gedir". Blank hələ o vaxt deyirdi ki, Rusi-

yanın belə bir addımı bütün Qafqazı təhlükə altına sala bilər. Ekspertlər xatırladırdılar ki, "İsgəndər M" özündə adi və ya nüvə başlıqları olan qanadlı və ya ballistik raketlər daşıya bilər. Ancaq çox qəribədir ki, Rusiya Kalininqradda eyniadlı silahları yerləşdirəndə Qərbin reaksiyası daha sərt oldu, nəinki Ermənistan nümunəsində. Hansı ki, Ermənistan bu silahı əldə edən ilk xarici ölkə oldu. Ancaq ilk reaksiyanı verən "Stratfor" Araşdırmalar Mərkəzi aprel döyüşlərindən sonraya təsadüf edən bu hadisənin bölgədə "balans yaradacağı" barədə əcaib mövqe sərgilədi. Ancaq realıq budur ki, artıq "İsgəndər" ermənilərin təhdid alətinə çevrilib və o, nəinki Azərbaycanı, həm də NATO dövləti Türkiyəni, NATO yolunda irəliləyən Gürcüstanı da təhdid edir. Azərbaycanın bu təhlükəni davamlı şəkildə gündəmə gətirməsi hansı perspektivlər vəd edir?

Politoloq Hikmət Hacızadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, rəsmi Bakının məsələni beynəlxalq təşkilatlarda qaldırmasında hər hansı problem yoxdur və bu iş davamlı şəkildə aparılmalıdır: "Ancaq "İsgəndər"ləri Ermənistan-dan yığışdırmaq mümkün deyil. Çünki orada hər şey Moskvanın nəzarəti altındadır. Amma vaxtaşırı bu barədə məsələ qaldırmaq olar". H.Hacızadə beynəlxalq qurumların və ABŞ başda olmaqla, Qərb dövlətlərinin Kalininqraddakı "İsgəndər-M"lərdə verdikləri sərt reaksiyadan fərqli olaraq Ermənistanın analoji silaha malik olmasına sakit yanaşmasını təəccüblü saymır. Hesab edir ki, Azərbaycana yönələn təhlükələrin qarşısını almaq üçün hansısa dövlətin hərəkətə keçəcəyini gözləməyə dəyməz: "Bizə görə heç kəs Rusiya ilə vuruşmaq istəmir".

□ E.PAŞASOY



Vladimir Doroxin

“Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Vladimir Doroxinin müsahibəsindəki bəzi fikirlər Azərbaycan cəmiyyətinə isti mesaj təsiri bağışlamır. Məsələn, səfir müsahibəsində deyib ki, Rusiyada milyonlarla azərbaycanlı çalışır və bu soydaşlarımızın gəlirləri hesabına Azərbaycanda çoxsaylı ailələr yaşayır. Bəli, bu faktı heç kim inkar etmir. Ancaq səfir bir yerdə də demir ki, həmin azərbaycanlılar Rusiyada da vergi verirlər, Rusiya əhalisini zəruri mallarla təmin edirlər və s. Yeni azərbaycanlıların Rusiyada çalışmasından Rusiya da qazanır”.

“Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bu fikirləri Rusiyanın Bakıdakı səfirinin Azərbaycanda birmənalı qarşılanmayan son müsahibəsini “Yeni Müsavat”a şərh edərkən bildirdi. Ekspertin sözlərinə görə, səfirin sözlərindən əlavə çıxır ki, azərbaycanlılar Rusiyada çalışmasa, Azərbaycan dövləti batar: “Halbuki Rusiyada iqtisadi vəziyyətin ağırlaşması fonunda geri qayıdan azərbaycanlıların sayı az deyil, digər tərəfdən, onların göndərdikləri

pulun miqdarı da keçmiş illərlə müqayisədə xeyli azalıb”.

Siyasi şərhçi xatırladı ki, Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri adətən müsahibə vermir, mətbuatla əlaqəsi yoxdur: “Buna baxmayaraq, bir neçə gün öncə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinə dair geniş müsahibə verməyə ehtiyac duydu. Çünki səfir də hiss edir ki, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində soyuqluq artır, bunu düzəltmək lazımdır”. Amma əslində səfirin cəhdi əks-effekt verib. Belə ki, diplomatın dedikləri çıxıq doğurub, nəinki ona rəğbəti artırıb. Politoloq E.Şahinoğlu bildirdi ki, səfirin digər fikri də əslində rəsmi Bakıya xəbərdarlıq mesajı daşıyır: “Dünyanın heç bir ölkəsində Rusiyadakı qədər azərbaycanlı oxumur. Azərbaycanda Qafqazın ən çoxsaylı rusdilli icması çox rahat şəkildə fəaliyyət göstərir. İnanmaq istəmirəm ki, bütün bunlar ÜAK epizodu ilə təhlükəyə atıla bilər”. Bu, səfirin sözləridir. Yeni sanki səfir bu sözlərlə demək istəyib ki, Ümmurusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğvi qarşılığında rəsmi Bakı hansısa addım atarsa, bu, ikitərəfli münasibətlə-

Rusiyanın Bakıdakı elçisinin müsahibəsi aranı qatdı

Politoloq: “Niyə rusiyalı diplomat birçə dəfə Dilqəm Əsgərovun yanına getməyib?”

na mənfəi təsir edəcək. Səfir bizi inandırmağa çalışır ki, Ümmurusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğvi siyasi deyil, hüquqi məsələdir və təşkilatın sənədləri qaydasında olmayıb. Bunu mənə şəxsi söhbətimdə rusiyalı tarixçi və politoloq Oleq Kuznetsov da deyib. O da mənə inandırmağa çalışdı ki, konqresin qeydiyyatının ləğvində bir təşkilatın sədri, bir də Rusiyadakı səfirimiz Polad Bülbüloğlu günahkardır. Onun sözlərinə görə, hər ikisi konqresdən öz məqsədləri üçün istifadə etdikləri halda, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin çoxsaylı xəbərdarlıqlarını qulaqardına vurublar. Doğrusu, bu, mənə o qədər də inandırıcı gəlmir. Əlbəttə, istisna etməyirəm ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlılara əlavə bir dəstəyi olmayan konqresin sənədləri tam qaydasında olub. Ancaq axı bundan sonra rəsmi Bakının Moskva mürcəti oldu və bunu nəzərə alan Rusiyanın müvafiq orqanları sənədlərini qaydasına salmaq üçün təşkilata və Bakıdan göndərilən hüquqşu-

naslara zəruri vaxt verə bilərdi. Belə bir zaman tanımadılar. Ona görə də konqresin qeydiyyatının ləğvi başqa mülahizələrin səslənməsinə səbəb oldu”.
E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, Vladimir Doroxinin Aleksandr Lapşinlə Dilqəm Əsgərov arasında fərq qoyması da ziddiyyətlidir: “Məsələn, o, Dilqəm Əsgərov barədə bu sözləri deyib: “Təəssüf ki, Rusiya Federasiyasının vətəndaşlarının maraqlarının qorunması işinin necə qurulduğu barədə anlaşılmazlıq mövcuddur. Əgər vətəndaşın başına nə isə iş gəlsə, səfirliyin ilk görcəyi iş konsulluq işçisini bu adamla görüşə göndərmək, onun sənədlərini yoxlamaq, əslində nə baş verdiyini aydınlaşdırmaqdır. Bundan sonra hansı səviyyədə hansı addımların atılması barədə qərar qəbul olunur. Başa düşdüyünüz kimi, bütün bunları biz edə bilərik, çünki bu insan Rusiyanın dövlətlərarası münasibətlərin subyektini hesab etməyi bir ərazidədir. Suallar isə çoxdur”. Səfirin səsləndirdiyi suallar isə bun-

na baxmayaraq, Moskva Lapşinin azad olunmasına çalışarkən, Dilqəm Əsgərovun adını belə çəkmir. Məsələ bu qədər sadədir”.

E.Şahinoğlu bir mühüm məqama, Rusiya prezidentinin Azərbaycana ünvanlandığı təbrik məktubuna diqqət yönəltməyi də lazım bilir: “Səfirin müsahibəsi ilə eyni gündə Rusiya prezidenti Vladimir Putin azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevə 28 may - Respublika günü ilə bağlı göndərdiyi təbrik məktubunda xeyli isti ifadələr işlətdi. Buna baxmayaraq, həm Vladimir Putinin göndərdiyi məktub, həm də səfirin müsahibəsində toxunduğu məsələlər münasibətlərdəki sualların sayını azaltmır. Məsələn, Rusiya prezidentinin məktubunun bir yerində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və ya Dağlıq Qarabağ münaciyyəsinin həllin vacibliyinə dair birçə cümlə yoxdur. Halbuki digər prezidentlərin İlham Əliyevə göndərdikləri məktublarda Dağlıq Qarabağa toxunulur”.

□ Cavid TURAN

Şimali Koreya yenə ABŞ-a meydan oxudu - Trampın səbri tükənir

Elxan Şahinoğlu: “Rusiya və Çin ABŞ-ın Şimali Koreyanı cəzalandırmasının əleyhinədir”

Şimali Koreya son həftələrdə atdığı yaxın məsafəli ballistik raketlərdən üçüncüsünü sınaqdan keçirib. Əvvəlkilərdən fərqli olaraq, bu dəfə raket sınağı kifayət qədər uğurlu alınıb. Skad yapon sularına enişdən əvvəl 450 km uçub. Bu, Yaponiyanın etirazına səbəb olub.

Müşahidəçilərə görə, bu sınaqlar Şimali Koreyanın nüvə başlığı daşıya bilən raket istehsalını təkmilləşdirməyə doğru irəlilədiyini göstərir. Sınaqdan razı qalan Şimali Koreya lideri Kim Çen İn raketin kütləvi buraxılışına başlanılması barədə göstəriş verib. Kim Çen İn deyib ki, bu sınaqlar “ABŞ təcavüzünə müqavimət göstərmək üçündür”.

Raket sınağı Cənubi Koreyanın da ciddi narahatlığına səbəb olub. Prezident Mun Çje İn Təhlükəsizlik Şurasının iclasını çağırıb. Öz növbəsində ekspertlər həyəcan təbii çalaraq, vəziyyətin getdikcə təhlükəli hala çatdığını, proseslərin ABŞ-Şimali Koreya müharibəsinə doğru irəlilə-



diyini bildirirlər. Arqument kimi də Amerikanın bütün hədəflərinə baxmayaraq, Şimali Koreya hökumətinin dünyanın əsas super gücünə meydan oxuması göstərilir.

Sanki Şimali Koreya hökuməti ABŞ-la müharibəyə başlamaq üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Bu ölkəni bu qədər cəsarətliyə gətirən səbəblərlə bağlı isə ən müxtəlif fikirlər var. Kim Çen İn hökuməti sanki müharibəyə başla-

yarsa, Yaponiya və Cənubi Koreya kimi dövlətlərin də hədəfinə tuş gələcəyini unudur.

Cərəyan edən proseslərdən qonşu İrənin uduşla çıxdığı barədə çoxsaylı fikirlər var. Bununla Amerikanın diqqətinin Şimali Koreyaya yönələcəyi, İran məsələsinin arxa plana keçə biləcəyi vurğulanır. İndiki vəziyyətin Azərbaycanın da xeyrinə olduğu deyilir. İranla bir regionda yerləşən ölkəmizin qonşu dövlətin hədəfdən

kənarda qalması ilə təhlükəsizliyimizə yarana biləcək təhlükələrin aradan qalxdığı bildirilir.

Politoloq Elxan Şahinoğlu Şimali Koreyanın tək Amerikaya deyil, bütün dünyaya meydan oxuduğunu bildirdi: “Şimali Koreyadan güclü dövlət olan İran belə dünya ilə münasibətlərini tamamilən pozmaq üçün nüvə silahı əldə etməkdən vaz keçdi, sülh məqsədli nüvə çalışmalarına razılaşıb. Bunların heç birini Şimali Koreyanın avtoritar lideri etmir. Şimali Koreya bu siyasətlə tərəfdarları olan Rusiya və Çini də özündən uzaqlaşdırır. Doğrudur, Rusiya və Çin ABŞ-ın Şimali Koreyanı cəzalandırmasının əleyhinədir, ancaq Moskva və Pekin Pxenyannın beynəlxalq əməli dialoq qurmasına da istəyir. Şimali Koreya isə təcrid olunaraq heç kimi eşitmək istəmir. Belə olan halda əsas tərəfdarı Pekinin də ona hərtərəfli dəstək verməsi çətinləşir. Buna baxmayaraq, görürük ki, Şimali Koreya nüvə silahını əldə etməyi, raketlərinə sınaqdan keçirməyi hər şey-

dən üstün tutur. Şimali Koreyanın ən çox hədəfədiyi iki ölkə var - Cənubi Koreya və Yaponiya. Ona görə də Pxenyannın nüvə başlıqlı raketləri sınaqdan keçirməsindən ən çox Seul və Tokio narahatdır. Əgər Şimali Koreyanın raketlərindən biri bu iki ölkədən birinin ərazisinə düşsə, məsələyə dərhal Amerika qarışacaq. Çünki ABŞ Cənubi Koreyanın və Yaponiyanın təhlükəsizliklərinin əsas təminatçısıdır. Digər tərəfdən, Amerikanın bu iki ölkədə hərbi bazaları var. Əgər Vaşinqton Yaponiyaya və Cənubi Koreyaya gərəkən dəstəyi verməyə, bu, Amerikanın imicinə zərər vuracaq. Ona görə də Donald Tramp kimi xarizmatik lider Şimali Koreyanın şiltaqlıqlarına hansısa formada reaksiya vermək məcburiyyətində qala bilər. Buna baxmayaraq, hazırkı şərtlər daxilində Trampın Şimali Koreyaya hücum əmrini verəcəyini düşünmürəm. Bu, bölgə üçün böyük faciəyə gətirib çıxara bilər. Amerika o zaman müdaxilə edəcək ki, Şimali Koreya qonşularını

sözə yox, əmələ hədələməyə başlasın”.

Politoloq Amerika-İran münasibətlərinin gərgin olmasının Azərbaycanın maraqlarına cavab vermədiyini düşünür: “Amerikanın yaxın tarixdəki müdaxilələri ciddi nəticələr gətirib çıxarmayıb. Fransa silahlı qüvvələri 1960-cı illərdə Vyetnamdan çıxırdıqdan sonra Amerika bu bölgəyə sahib olmaq istədi, yerli kommunistlərə qarşı savaşa başladı. Nəticəsi nə oldu? Amerika Vyetnamı tərk etdi, müttəfiqləri məğlub oldu və bu ölkə kommunistlərin əlinə keçdi. Müharibə milyonlarla insanın həyatına son qoydu. Amerika İraqa hücum edib diktator Səddam Hüseyini devirdi, nəticə yenə faciəvi oldu. Ölənlərin sayı-hesabı yoxdur, İraq ən azı 3 yerə parçalanıb, müxtəlif təriqətlər arasında inam yoxdur, şimalda Kürdüstan dövlətinin yaradılmasına hazırlıq gedir, üstəgəl, ən qorxuncu DAİŞ terror təşkilatı da məhz İraqın ərazisində yarandı. Eyni sözləri Liviyaya aid etmək olar. Vaxtilə Şimali Afrikanın ən varlı dövləti bu gün xarabazar durumdadır. Ona görə də Amerikanın Şimali Koreyaya və ya İrana müdaxiləsi heç bir dövlətə, eləcə də Amerikanın özüne xeyir verməyəcək. Şimali Koreyanı diplomatik vasitələrlə yola getirmək lazımdır. Amerika-İran gərginliyinin yenidən alovlanması da Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir. Gəlib dağıdacaq, zərbənin altında biz qalacağıq. Bəli, bizim İrənin siyasəti ilə bağlı xeyli sualımız var. Ancaq bu, o demək deyil ki, biz İrənin raket zərbələri ilə cəzalandırılmasına haqq qazandırmalıyıq. Şimali Koreya kimi İrənlə da diplomatik əlaqələri genişləndirmək lazımdır. Bu həmin xeyrinədir”.

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

İlin 5-ci ayı da Qarabağla bağlı heç bir müsbət dəyişikliyə yadda qalmadı. Bütövlükdə 2016-cı ilin 5 ayında sülh danışıqları baxımından hər hansı pozitiv hərəkətilik qeydə alınmadı. Bu müddətdə yalnız Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşü baş tutdu ki, o da uğursuz yekunlaşdı.



Martin sonlarında bölgəyə səfər edən ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin əsas hədəfi isə müstəsna olaraq 2016-cı ilin aprel döyüşlərinin ildönümü ərəfəsində yeni müharibə riskini sıfırlamaq istəyi ilə bağlı idi, nəinki nizamlaşma prosesində irəliləyişə nail olmaq. Gələn ay vasitəçilər təzədən regiona təşrif buyuraçaqlar. Bəzi məlumatlara görə, onların budəfəki əsas məqsədi Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşünü təşkil etmək, bununla da heç olmazsa, yeni müharibə təhlükəsini

azaltmaqdır. Danışıqlar prosesində xeyli müddətdir obyektiv və subyektiv səbəblərdən davam edən durğunluq isə böyük hərbi toqquşmalar riskini daha da artırır.

"Müharibə Qarabağın kənarındadır". Musavat.com-un məlumatına görə, bu fikri rusiyalı tanınmış analitik Qriqori Trofimçuk deyib. O, postsovet məkanındakı münaqişələrin tezliklə çözülməyi ilə bağlı nikbin olmadığını da təəssüflə qeyd edib: "Hətta deyərdim ki, nəinki onlardan heç biri tezliklə



Qarabağdan narkotiklər Avropaya daşınır

NATO PA-nın Tiflisdə keçirilən Elm və Texnologiya Komitəsinin iclasında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki ekoloji vəziyyət diqqət mərkəzində olub. Milli Məclisin deputatı Mələhət İbrahimqızı iclasda ermənilərin işğal olunmuş ərazilərimizdə törətdiyi vandalizmdən danışdı (report).

O, çıxışında Cənubi Qafqazdakı problemlərdən danışdı. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə ətraflı məlumat verib. "Bu gün topladığımız Tiflis şəhəri Orta Şərqdən təxminən 400 kilometr uzaqdadır. Tiflisdən təxminən bir o qədər də məsafədə Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsi yerləşir. Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında - Dağlıq Qarabağda və ona bitişik 7 rayonun ərazisində ekoloji sistem tam pozulub. Ermənilər bu bölgələrdə mədəniyyət abidələri, təbii sərvətləri talan edib, ekoloji sistmə ciddi ziyan vurublar. Ermənistanın Metsamor AES-in radioaktiv tullantıları işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində basdırılır. İşğal olunmuş ərazilərdə yetişdirilən narkotiklər isə Avropaya daşınır", - deyərək bildirdi.

M.İbrahimqızı bu cür tullantıların təkə Azərbaycan üçün deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqaz və Avropanın özü üçün ciddi təhlükə mənbəyi olduğunu bildirdi.



Qarabağ məsələsində açar element - nə qədər ki, Bakı son variantda əl atmayıb

Həmsədrlərin regiona budəfəki səfərində əsas hədəf; hərbi ekspert: "Separatçılara ayrılan vaxt limiti bitib..."

lə həll olunmayacaq, daha ağır və amansız qarşıdurmalarla yeniləri peyda olacaq".

Ekspertin sözlərinə görə, nə qədər ki, Qarabağla bağlı anlaşma əldə olunmayıb, bütövlükdə regionda sülh olmayacaq. "Qarabağa dair anlaşma isə yoxdur. Nəinki yoxdur, situasiya pisləşməkdədir, çünki danışıqlar prosesi daha vəziyyəti yaxşılaşdırma vasitə kimi işə yaramır. Problemlə bağlı bütün köhnə vasitələr - istər onları sonsuza kimi siyasi hesab elə, istəsə də diplomatik - artıq işləmir", - deyərək ekspert narahatlıqla qeyd edib.

Bu, doğrudan da belədir. Qarabağ danışıqlarında, yumşaq ifadə eləsək, pat vəziyyəti yaranıb. Həmsədrlər 23 illik fəaliyyətləri dövründə heç bir ortaq, münaqişə tərəflərinin qəbul edib imzaladığı bir sənəd ortaya qoymayıb. Yalnız tərəflərin hərəsinin öz bildiyi şəkildə interpretasiya elədiyi ümumi şifahi prinsiplər var ki, onlar da artıq işə yaramır. Üstəlik, bu ilin aprelində işğalçı ölkədə keçirilmiş saxta parlament seçkilərində "müharibə partiyası"nın öz mövqeyini xeyli gücləndirərək, faktiki, yeni parlamenti öz nəzarətinə götürməsi Dağlıq Qarabağ məsələsi ətrafındakı kövrək vəziyyəti daha da qəlizləşdirib.

Bu xüsusda yerli təhlilçilərin fikirləri də maraqlıdır. Onlar Qarabağ məsələsində hansı həll yolunun - diplomatik yoxsa güc vasitəsinin seçiləcəyinin müstəsna olaraq işğalçı

Ermənistandan asılı duruma gəldiyi qənaətinədir.

"Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin indiki dövrdə həlli Ermənistan hakimiyyətinə sərf etmir". Bu sözləri axar.az-a açıqlamasında politoloq Arzu Nağıyev deyib. Ekspert bildirib ki, parlament seçkiləri nəticəsində Ermənistanda hakimiyyəti müharibə partiyası zəbt edildikdən sonra münaqişənin həlli istiqamətində hər hansı müsbət addımın atılmayacağı gözlənilən idi.

"Qarabağ münaqişəsinin həlli hazırda rəsmi İrəvana sərf etmir. Münaqişənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli Sərkisyanın siyasi, hətta fiziki məhvini gətirib çıxaracaq. İndi də "Artsax"ın respublika kimi tanınması üçün infrastrukturların artırılması, hətta Xankəndindən Şuşaya təyyarə uçuşu, turizm potensialının artırılmasına cəhd edirlər, guya bunlar "müstəqilliyə" doğru atılan addımlardır. Son təxribatlar ATƏT-in Minsk Qrupunun fəaliyyətsizliyinin nəticəsidir. ATƏT diplomatik bəyanatlarından kənara çıxmır. Azərbaycanın hava məkanı pozulur, beynəlxalq təşkilatlar susur. Bu isə regionda yeni müharibəni körükləyir".

Politoloq bu fonda Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın ötən həftə generalarla keçirdiyi məxfi görüşünə də toxunub: "Görünür, Sərkisyan cəbhədə hökm sürən vəziyyətin lokal müharibələrlə nəticələnmə biləcəyini nəzərə alaraq,

ordu ilə müvafiq görüşlərə başlayıb və bu istiqamətdə danışıqlar aparıb. Sərkisyanın generalarla görüşünün məxfi saxlanılmasına baxmayaraq, əsas müzakirə mövzusunun Dağlıq Qarabağ münaqişəsi olduğu şübhəsizdir".

"Ermənistan masa arxasında oturmaqdan yayınmağa çalışır və danışıqların aparılması üçün mandatın Qarabağ separatçılarna verilməsini istəyir. Bu onların köhnə arzudur". Bunu isə ehtiyatda olan polkovnik, hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov Ermənistan hökumətinin "DQR" separatçılarının danışıqlar prosesinə cəlb etmək istəyinə rəy bildirərək "Exo" qəzetinə müsahibəsində deyib.

Onun sözlərinə görə, erməni tərəfi bu fikri ortaya ataraq rəy öyrənməyə çalışır. "Əminəm ki, bu sərəm arzusunu erməni tərəfinin köhnə ideyası olaraq qalacaq. Əgər bu günə qədər heç bir ölkə və təşkilat separatçıları tanımayıbsa, bundan sonra da buna cəhd etməyəcəklər. Hətta Ermənistanı da öz addımları qorxudur. Başa düşürlər ki, bir ehtiyatsız addım onlar üçün faciəyə səbəb olacaq", - deyərək hərbi ekspert vurğulayıb.

Üzeyir Cəfərov hesab edir ki, tezliklə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı regionda çox böyük dəyişikliklər olacaq. "Bunu ATƏT-in Minsk Qrupu, onun həmsədr ölkələri, regionun digər ölkələri də hiss edir. Qoy ermənilər başa düş-

sünlər ki, onlarla eyni masa arxasında oturmağa heç kim razı deyil. Bir sözlə, ermənilər hər cür sürprizə hazır olmalıdırlar. Azərbaycanın uğurlu diplomatik addımları nəticəsində ermənilər hiss dəyişikliyi çox yaxından hiss edəcəklər", - deyərək ekspert bəyan edib.

Onun sözlərinə görə, separatçı ermənilərin limiti dolub. "Onlar düzgün seçimə hazır olmalıdırlar. Onlar ya Azərbaycanın qanunları çərçivəsində yaşamağı istəyirlər, ya da özlərinə başqa ölkə axtarmağa məcbur olacaqlar" - polkovnik əlavə edib.

30 illiyinə yaxınlaşan problemin həllində açar element də zəfər, budur: beynəlxalq hüquqa əsasən, Dağlıq Qarabağdakı erməni əhalinin Azərbaycan vətəndaşları olmasının hamılıqla qəbul edilməsi. Bu gerçəyi heç kim dəyişə bilməz - nə qədər ki, Azərbaycan bu hüququndan özü könüllü imtina etməyib.

Azərbaycanın mövqeyi isə kifayət qədər aydındır: Dağlıq Qarabağ Azərbaycan Respublikası tərkibində yalnız ən yüksək muxtariyyət ala bilər. Bundan o yana heç nə verilməyəcək, çünki bundan o tərəfə ərazi güzəştı gəlir ki, buna da Azərbaycanın nə xalqı, nə də siyasi kəsimi heç vaxt razı olmayacaq. Və nə qədər ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün son variantda - hərbi gücə əl atmayıb, demək, dinc anlaşma şansları hələ qalır.

Ötən həftə İngiltərənin Mançestr şəhərində baş verən terrorundan sonra Britaniyada təhlükəsizlik və terror mövzusu gündəmdən düşür. Xatırladaq ki, iki ay əvvəl - martda - Londonda daha bir terror aktı baş vermişdi. Mart terrorunda 6 nəfər, son Mançestr terrorunda isə 22 nəfər ölüb, onlarla insan yaralanıb. Sonuncu terror aktının məsuliyyətini İŞİD öz üzərinə götürüb.

Britaniya kəşfiyyatı isə ölkə ərazisində 23 min terrorçunun yaşadığını bəyan edib. İnterpress.az xarici mətbuata istinadən İngiltərə Daxili Kəşfiyyat Xidmətinin (MI5), Mançestrdəki terror hücumundan sonra etdiyi geniş diametrlə araşdırmalar nəticəsində, İngiltərədə 23 min terrorçunun yaşadığını, ayrıca 3 minə yaxın şübhəli ilə bağlı ola biləcək terror hücumlarına qarşı istintaqın davam etdiyini yazıb.

Qeyd edək ki, həm İngiltərədəki terror aktları, həm də daha əvvəl Fransada və başqa ölkələrdə terror baş verərkən adətən bu mövzu gündəmə gəlir. Terror baş verən ölkənin dövlətinin, xüsusi xidmət orqanlarının terror təşkilatları ilə əlaqələri, birgə çalışmaları olubmu? Çünki indiki dünyada hər kəsə sirr deyil ki, terrorçuların minlərlə kilometr yol qət edərək uzaq Avropa və ya başqa ölkələrdə partlayış törətməsi hansısa dövlətlərin və ya gizli xidmətlərin bilgisi və maraqları daxilində olur.

Ancaq bu bağlara toxunmadan öncə dünyanın super dövlətlərinin terrorçu "istehsalı" siyahısına baxmaq lazımdır.

23 min terrorçunun yaşadığı Avropa ölkəsi

Britaniyanın hədəfdə olmasının iki səbəbi - ya terrorçular ingilis kəşfiyyatının içərisinə sızıb, ya da...

Ümumilikdə, Avropa, MDB ölkələri və Amerikadan İŞİD-ə qoşulanların sayı 30 min nəfəri keçib. Böyük Britaniya mətbuatının məlumatına görə, İŞİD-in sıralarında 5 mindən 8 minə qədər avropalı vuruşur, onlardan 800 nəfəri britaniyalıdır. İŞİD-in ən məşhur cəlladı da "Cihadçı Con" ləqəbli britaniyalı olub.

İngiltərədən və ümumiyyətlə, Qərb ölkələrindən Yaxın Şərqdəki terror qruplarına qoşulanların böyük hissəsi bir zamanlar müstəmləkə ölkələrindən köçmüş miqrantların 2-ci, 3-cü nəsildən olan övlətlərdir. Afrika, Asiyanın müsəlman ölkələrindən olan insanlar müstəmləkələrin süqutundan sonra Avropadakı müstəmləkə dövlətlərinə pənah gətirib. Əsasən də öz ölkələrində müstəmləkə üsul-idarələrinə xidmət edən bu insanlar müstəmləkə respublikalarının müstəqillik qazanması ilə xalq arasında düşmən münasibətlə qarşılaşdıqları üçün bir çox hallarda qısdan qorxaraq müstəmləkə ölkələrinə sığınmışlar. Bu ailələrin əksəriyyətində Avropada cəmiyyətə inteqrasiya mümkün olmayıb, di-

gər tərəfdən, təhsildən kənar qalmaları, müsəlman kimliklərini itirməməsi səbəbindən bu ailələr təcridcən icmaləşiblər. Nəticədə Fransa, Britaniya kimi keçmiş müstəmləkə dövlətlərində böyük sayda müsəlman icmaları formalaşmış. Britaniya dövləti müsəlman miqrantlar üçün bir xeyli hüquqlar tanıyıb, hətta mülki mübahisələrin həll olunması üçün şəriət məhkəmələrinin qurulmasına da icazə verib. Bu isə öz növbəsində İngiltərəni müsəlman miqrantlar üçün daha cəlbedici edib.

Məlum olduğu kimi, Britaniya İmperiyası Hindistandan Misirə qədər böyük bir coğrafiyada müsəlman ərazilərini işğal edərək fərqli müddətlərdə idarə edib. Yaxın Şərqi Osmanlı dövlətindən sonra şəkillənməsi, bugünkü ərəb rejimlərinin ortaya çıxması məhz Britaniya İmperiyası dövrünə təsadüf edir. Bu mənada ingilis dövləti müsəlman ələmi üzərində ciddi nüfuz sahibdir və bağlarını hələ də ciddi şəkildə qoruyub saxlayır. Yaxın Şərqdə terrora qarşı böyük koalisiyanın ən fəal üzvlərindən biri İngiltərədir.

Sadələndirilmiş faktlar Britaniyanı İŞİD-in hədəfinə çevirən amillər hesab oluna bilər. Ölkədə xüsusən də son illərdə radikal İslam qruplarının təsirinə düşən gənc müsəlmanlar var, eləcə də azad, demokratik mühitdə təbliğat imkanları qazanan qrupların müsəlman olmayan əhali arasında da təbliğ üçün imkanları var. İkincisi, Britaniya Yaxın Şərqdə aktiv ölkələrdən biridir, antiterror fəaliyyətlərinə görə İŞİD-in hədəfinə çevrilə bilər.

Və nəhayət, Britaniya xüsusi xidmətlərinin bu məsələdə oynadığı rol barədə. Bir qayda olaraq, böyük terror aktlarından xüsusi xidmətlərin xəbəri olur. O başqa mövzudur ki, bütün terror aktlarının arxasında hansısa dövlətin maraqları dayanır. Amma bəsit görüntü budur ki, ən böyük terror aktlarından kəşfiyyatların məlumatı olur. 11 sentyabr 2001-ci il terrorunu qeyd etmədən iki il əvvəl Parisdə "Charlie Hebdo" jurnalına edilən terror hücumu barədə yerli xüsusi xidmətlərin məlumatlı olduğu, hətta terrorçunun bir müddət izlədikləri haqda bilgi mediaya çıxmışdı. Hətta ter-



rorçulardan birinin Yəmənə vaxtaşırı səyahət etməsi də kəşfiyyatın diqqətində olmuşdu. Rusiyada və demək olar ki, əksər ölkələrdə analogi hallar olur. İndi dünya çox kiçikdir, bu cür böyük terror aktlarının tamamilə gizli saxlanması mümkün deyildir.

Yeri gəlmişkən, hələ 2015-ci ildə Avropa ölkələrinin kəşfiyyat xidmətləri qitədən Yaxın Şərqdə terror təşkilatlarına qoşulanların hamısının siyahısını hazırlamışdı. Hətta pasport nömrələrinə, fotolarına qədər vardı.

Bu mövzuda dərin konspiroloji təhlillərə gerek yoxdur. Amma dünyanın ən güclü dövlətlərindən biri, ən qədim və təcürübəli kəşfiyyat-polis xidmətlərindən birinə sahib olan, müsəlman ələmini incəliklərinə qədər tanıyan, bugünkü ərəb dövlətlərini inşa edən bir ölkənin xüsusi xidmətlərinin terror qarşısında bu qədər aciz qalacağı inandırıcı deyil. Demək ki, ya terrorçular ingilis kəşfiyyatının içərisinə sızıb, ya da başqa daha güclü xüsusi xidmət orqanı ingilis kəşfiyyatını "sınayır".

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Melania Tramp ilə Raisa Qorbaçovanı birləşdirən cəhət

Onların hər ikisi lüksə düşkündür

ABŞ prezidenti Donald Trampın xarici ölkə səfərində müşayiət edən həyat yoldaşı Melania Trampın geyim seçimləri hər zaman müzakirə mövzusu olur. Amma onun son səfərlərdən birində geyindiği pəncək ciddi etirazlara və polemikalara səbəb olub. Musavat.com Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Donald Tramp İtaliyanın Siciliya adasındakı Taormina qəsəbəsində keçirilən G7 zirvəsinə qatılaraq, həmin tədbirlər çərçivəsində ən çox diqqət çəkən şəxs olub.

Melania Trampın Catania şəhərində lider xanımları ilə təşkil olunan nahar yeməyində geyindiği pəncəyin qiyməti 51 min 500 dollar olub. Dolce&Gabbana firmasının məhsulu olan bu pəncək ciddi müzakirələrə səbəb olub. Sosial mediada bəzi istifadəçilər bu təəccüblərini "Bir pəncək necə bu qədər bahalı ola bilər?" sualı ilə ifadə ediblər. AP xəbər agentliyi isə yazıb ki, bu pəncəyin qiyməti orta statistik bir amerikalının illik gəlirinə yaxındır.

Bəzi sosial media istifadəçiləri isə pəncəyin çox gözəl olduğunu, Tramp ailəsinin zənginliyinin də bir sirr olmadığını vurğulayıb. Şərhlərdə həmçinin o da vurğulanıb ki, Siciliyadan ilham alan Dolce&Gabbananın məhsullarının birinci ledi

tərəfindən Siciliyada geyinilməsi də olduqca yerində bir tərcih sayılır.

Digər tərəfdən, İtaliyanın lüks Moda Evi olan Dolce&Gabbana-ya da ciddi etirazlar var. Etirazçılar Trampın həyat yoldaşını geyindirdiyi üçün moda evini boykot edir, onun bağlanması tələbini səsləndirir.

Moda evinin ortağı Stefano Gabbana isə bu tənqidlərə Instagram hesabından ironik bir şəkildə cavab verib: "Nə qəribədir. Dünən də 13.7 milyon teqibçimiz var, bu gün də. Halbuki dənədən bəri teqibi buraxıcaqları ilə bağlı bizi təhdid edənlərin sayı da çox idi".

Stefano Gabbana isə Melania Trampın öz hazırladığı paltarları ilə çəkirdiyi bir çox şəklini paylaşaraq, birinci ledi

yə təşəkkür edib. Gabbana, "Moda və siyasət bir-birinə qarışdırılmamalıdır" mesajını da paylaşmış.

Xatırladaq ki, daha öncədən bəzi məşhur modaçılar siyasətinə qarşı çıxdıqları Donald Trampın həyat yoldaşını geyindirməyəcəklərini açıqlamışdı.

Xarici ölkə səfərləri zamanı daha çox Dolce&Gabbananın məhsullarını geyinən Melania Tramp 24 mayda Vatikanda Papa Francesco ilə görüş zamanı da bu moda evinin məhsulu olan ağ-qara bir paltar və duvağa bənzər bir baş örtüsü seçmişdi. Melania Trampın Vatikanda başını örtməsi, amma Səudiyyə Ərəbistanına başı açıq gətməsi də ciddi müzakirə mövzusu olmuşdu.

Bütün bunlara birinci ledinin mətbuat nümayəndəsi açıqlama verərək demişdi ki, Vatikanda rəsmi ziyarətlər üçün münasib bilinen geyimlə bağlı protokol qaydalarına uyduqları halda, Səudiyyə Ərəbistanından belə bir protokol



məlumatı almayıblar. Ona görə də birinci ledi Ərəbistan səfəri zamanı sərbəst seçim hüququndan istifadə edib.

Bu fakt isə istər-istəməz dünya mediasında maraqlı paralel və müqayisələrin aparılmasına səbəb olub. Ekspertlər və sıradan müşahidəçilər hesab edirlər ki, birinci ledilər bir qayda olaraq xalqın nəbzini tutmalı və əndazəni aşan məbləğdə geyimlərdən uzaq dayanmalıdırlar. Xüsusən də Amerika kimi öz haqqını qoruyan və israfçılığa yox deyən cəmiyyətlərdə lüksə, markaya düşkünlük ciddi etiraz doğurur. Təbii

ki, bu məqamda diqqətçəkən detallardan biri də Trampın illərdir lüks həyat tərzini seçməsidir. Əmlak kralı olan Tramp və onun ailə üzvləri hər zaman brend geyim tərzindən istifadə edib, lüks həyatın bütün atributlarından bəş deyincə yararlanıblar. Amma indiki halda prezident ailəsi olaraq keçmiş həyatlarına "əlvida" demələri ciddi şert idi. Yeni biznesmen xanımı ilə prezident xanımının geyimi arasında mütləq ciddi fərq olmalıdır. Bu məqamda birinci ledi təkə ailəsinə yox, eyni zamanda ölkəsinə də təmsil edirsə, geyim tərzinə, onun

qiymətinə, stilinə xüsusi diqqət yetirməlidir.

Melaniyanın lüksə meyilliyi isə dünya mediasında maraqlı paralellərə səbəb olub. Ekspertlər iddia edirlər ki, onun bu zəifliyi SRRR-nin rəhbəri Mixail Qorbaçovun həyat yoldaşı Raisa Qorbaçovanın pal-paltara, lüksə düşkünlüyü ilə müqayisə oluna bilər. Belə ki, Raisa zamanında digər birinci ledilərin öz siyasi-ictimai aktivliyi, eləcə də ərini hər yerdə müşayiət etməsinə görə fərqlənirdi. İlk dəfə sovetlərə fərqli birinci ledi modelini də o gətirmişdi. Amma ali savadı, təmkinli danışığı olan Raisa Maksimovna hər zaman sovet qadınlarını qıcıqlandırır. Onları narazı salan məqamlardan biri də Raisanın hər dəfə ekranlarda fərqli, gözəl qiyafələrdə görmələri idi. Məlum, sözügedən illərdə qadınların heç də hər zaman üreyi istəyən, fərqli stildə geyinmək imkanı yox idi. Amma birinci ledi üçün bu qiyafələri modelyer Vyaçeslav Zaytsev və hətta İv Sen Loran hazırlayırdı. Bunların hər ikisi isə lüks geyim hazırlamaq üzrə mütəxəssis sayılırdı.

Bundan başqa, R. Qorbaçovanın taxdığı bahalı daş-qaşlar, eləcə də evindəki qulluqçu ordusu barədə əfsanələr bitib tükənmirdi. Onun lüksə olan zəifliyi isə sovet insanında bu ailə ilə bağlı heç də gözəl təəssürat oyatmırdı. Və indi ekspertlər uzaq 1980-ci illərdəki Raisa ilə 2017-ci ilin Melaniyası arasında bir oxşarlıq görürlər: meşşanlıq, lüksə olan aşırı maraq və görməmişlik ədaləti.

□ Sevinc TELMANQIZI

DİN Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi Xırdalan şəhəri ərazisində yol polisi tərəfindən təqib olunduğu deyilən, sürücünün ölümü, sərnişinin isə xəsarət alması ilə nəticələnən qəza ilə bağlı açıqlama verib.

Baş İdarənin şöbə rəisi, polis polkovniki Kamran Əliyev avtosfer.az-a bildirib ki, mayın 28-də, saat 15:00 radələrində Xırdalan şəhəri ərazisində aşmış "VAZ-2106" markalı, 90-EH-176 dövlət qeydiyyat nişanlı minik avtomobili onu idarə etmiş və qəza nəticəsində həlak olmuş Məmmədov Sahil Əfsər oğlu tərəfindən qaçırılıb. Bununla bağlı həmin avtomobili təmirə vermiş sahibi Məmmədov Emil Rəsul oğlu həmin gün Nizami Rayon Polis İdarəsinin 24-cü polis bölməsinə məlumat verib: "Lakin avtomobilin aşmasına səbəb heç də patrul avtomobili tərəfindən təqib edilməsi olmayıb. Müşahidə kameralarının görüntülərinə əsasən həqiqətən də Bakı-Quba yolunda paytaxt istiqamətinə xeyli aralı məsafədə patrul avtomobili hərəkət edib. Ancaq qarşıda gedən "VAZ-2106" markalı avtomobil Bakı-Quba yolunda Xırdalan istiqamətinə döndüyü üçün arxadan düzünə - Bakı şəhərinə doğru hərəkət edən YPX əməkdaşları onun aşmasını görməyiblər. Bu haqda patrul avtomobilinin arxasınca gələn digər nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü onlara işarə verərək saxlatdırıb və məlumat verib. Geri dönərək qəza yerinə ilk çatan, xəsarət alanlara kömək edən, təcili yardım çağıran da məhz həmin əməkdaşlar olub. Araşdırma zamanı müəyyən edilib ki, qəzada həlak olmuş Məmmədov Sahil Əfsər oğlu Nizami rayonu B.Çobanzadə küçəsində yerləşən avtomobil təmiri sexində usta işləyib. Həmin avtomobil də sahibindən xəbərsiz götürüb sürücülük hüququ olmadan idarə edərək Saray qəsəbəsinə gedib və geri qayıdarker qəza törədib".

"Xırdalanda ölümle nəticələnən qəza polis təqibinə görə olmayıb"

Ekspert Ərşad Hüseynov: "Polis sürücünü təqib etsə belə, onun ölümünə görə məsuliyyəti yoxdur"



Kamran Əliyev: "Avtomobilin aşmasına səbəb heç də patrul avtomobili tərəfindən təqib edilməsi olmayıb"

Ehtimal olunur ki, avtomobili sürücülük hüququ olmadan və icazəsiz idarə etdiyinə görə yaxalanmaq qorxusu olan S.Məmmədov arxada hərəkət edən patrul avtomobilinin görünüş dairəsindən mümkün qədər tez uzaqlaşmaq niyyəti ilə istiqamətini dəyişib və sürət həddini yavaşlataraq seçmədiyi üçün bir qədər sonra Xırdalan yolunda avtomobili aşır. Qeyd edək ki, qəza nəticəsində ölənlər Sahil Məmmədov 1

ay öncə ailə qurubmuş. O, evin tək övladı olub.

Bu hadisə nəticəsində ölüm halı olduğu üçün istər-istəməz ortaya məlum sual çıxıb. Bu situasiyada polis haqlı idi, ya sürücüyü? Hətta qanunsuz avtomobil idarə etsə belə, polis onun təqib etməsi nə dərəcədə qanunidir?

Nəqliyyat üzrə ekspert Ərşad Hüseynov "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında bildirdi ki, şəxsin sürücülük vəsiqəsinin olmaması və nəqliyyat vasitəsinin özünə məxsus olmaması onu təqib etmək üçün əsas deyil. Müsahibimizin sözlərinə görə,

əgər polisdə sürücünün və ya maşında olan sərnişin(lər)in cinayət əməli haqda məlumat varsa, bu halda təqib üçün əsas yaranır. Onun başqasına məxsus olan nəqliyyat vasitəsinin qaçırılması da cinayət əməli sayıldığı üçün polis onu təqib edə bilər. "Amma bununla paralel, polis təqibi də təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalı, başqalarına ziyan vurmamalıdır. Bundan başqa, təqib olunan avtomobilin sürücüsü ölsə, bunda polis heç bir günahı yoxdur. Təşəvvür edin ki, polis sürücünü təqib edir. Sürücü bilir ki, saxlananda cəzəmə var. Amma bununla belə, riskə girir, sərt hərəkətlərə yol verir və nəticədə qəza şəraiti yaradıb, özünü məhv edir. Bu halda polis heç bir məsuliyyəti yoxdur. Təqib qanunsuz olsa da, təqibə heç bir əsas olmasa da, bunun nəticəsində sürücü qəzaya yol verib, özünü öldürsə, polisi buna görə intizam məsuliyyətinə cəlb etmək olar. Amma ölümə görə məsuliyyət daşımayacaq".

Ə.Hüseynov dedi ki, əgər təqib zamanı polis öz maşını ilə kimsə vursaydı və ya maşını qəzaya sürükləyib, ölümə səbəb olsaydı, bu halda onun məsuliyyətindən danışmaq mümkündür.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Göyüzü daş saxlamaz - meteorit yoldadır



Samir SARI

Bayramın bayram günündə ən ürəkəcan xəbərini başlığı bu cür idi: "Qitələri məhv edəcək meteorit axını yaxınlaşır".

Xəbərində bildirilirdi ki, bunu çex alimləri deyiblər. Alimlər təsdiq edirlər ki, "Yenke kometi" meteorit axınının ayrılaraq hərəkət edir və diametri 200-300 metr olan bu şoqərib Yer kürəsi ilə toqquşduğu təqdirdə bütün qitələrin məhvinə səbəb ola bilər.

Alimlər 2022, 2025, 2032 və 2039-cu illərdə bu təhlükənin reallaşacağını bildiriblər. Hansı ildə olar, olar, türkün sözü, "Allah gecindən versin".

Onu da qeyd edim ki, təkçə çex alimləri deyil, NASA mütəxəssisləri də, ingilislər və norveçlilər də neçə illərdir asteroid-meteorit təhlükəsindən danışırlar. Ancaq onların hamısı çexlərdən insafıdırlar, ən yaxın toqquşma tarixini 2030-cu illərdən sonraya "təyin etmişdilər". Çexlər bir az qabağa çəkiblər.

Ona qalsa, ərəb alimləri də neçə yüz illərdir bu məsələdən danışırlar, deyirlər, qiyamət günü yaxınlaşır, Yer üzünü su basacaq, bütün ölümlər diriləcək və sair və ilaxır haqq-hesablar olacaq.

Əslində lovğalıq kimi çıxmasın, doğma planetimizin yad meteoritlə toqquşacağını çex alimlərindən, NASA ekspertlərindən qabaq bizim kəndin ağbırçək və ağsaqqalları hələ 1980-90-cı illərdə deyirdilər. Hər ikisindən birinin sözü beləydi: "Göydən daş yağacaq". Bəziləri hətta əllərini göyə qaldıraraq, bunu qadir Allahdan şəxsən tələb edirdilər, haqsızlıqla qarşılaşanda deyirdilər: "Ay Allah, göydən daş tək bu xarabaya".

Güman ki, ismarış ünvanına çatıb və Gözəgörünməz xalqın təkiddi tələblərini nəzərə alaraq öz "sovqat"ını göndərirlər.

Çox adamın başı hələlik gündəlik güzəranı qarışdırıb, bu kimi informasiyaları ciddiyyə almırlar, qəzet oxuyan yoxdur, televiziyanı eşidənlər də deyir, alimlər qəzet eləyir, onlar nə bilirlər axı. Ta demirlər, uzaq-uzaq ölkələrdə dağların başında rəsədxanalar var və yekə-yekə kişiler teleskoplarını göyə tuşlayıb hava cisimlərinin, ulduzların hərəkət trayektoriyasını izləyirlər, əl-əlbət, bir şey bilirlər.

Hərgah adamlar bu toqquşmanın ciddiliyini və labüdlüyünü bilsələr, gedib sotu 15 min manata torpaq sahəsi almaz, aldıkları yerə yeddi "KamAZ" dolusu daş tökməzlər, oturub Yerə töküləcək daşları gözləyirlər. Heç ünlü milyarderlər də növbəti milyardı necə qazanmağın dərini çəkməzlər, Nuh peyğəmbərdən əskik kişi deyillər, gecə-gündüz gəmi tikdirərlər - hər ehtimala qarşı.

Odur, bax, gecə-gündüz qiyamətdən danışan din xadimləri də yeni-yeni torpaq sahələri alır, şadlıq evləri, mərasim zalları tikdirir, turizm-ziyarət büroları vasitəsilə xalqı müqəddəs yerlərə daşıyır, pul-para qazanırlar.

İndi ümid var ki, Yerə doğru gələn meteorit 2022 və ya 2025-ə qədər, xüsusilə də planetimizin troposfer, strosfer, atmosfer qatına girəndə bir az yanib balacalaşacaq, 20-30 diametrlilik bir şey olacaq və bütün qitələrə təhlükə törətməyəcək, hansı qitəyə düşsə, onu xarab edəcək.

Hələ bu da ayrı bir mübahisənin mövzudur. Əgər meteorit Avropaya düşsə, şərqilər deyəcəklər ki, bu Allahın cəzasıdır, avropalılar bilmirdilərmə ki, eynicinsli nikahlara icazə verəndə, üz-başı açıq gəzəndə Allah başlarına daş salacaq, cəzə olar.

Yox, meteorit fırlanıb ərə-Riyad, Qum, Mosul tərəflərə çırpılsa, onda da deyəcəklər, Allah bizi imtahana çəkər, sınayır.

Ən yaxşısı o olar ki, meteorit heç Avstraliyaya, Amerikaya da düşməsin, Sakit okeanda neytral sulara düşsün, sunami-zad olsa da, cəhənnəmə olsun, ta neynəmək olar.

Çıxmayan cana ümid çoxdur, ola bilər, ABŞ və Rusiya kosmosdakı stansiyalarından Yerə doğru gələn daşları nüvə silahı ilə vurub darmadağın da edə bilirlər. O qədər raketləri var, hansı günün yarağıdır, canları çıxırsın, bir işə məsrəf eləsinlər.

Ancaq 2022-yə hələ beş il var. Ona qədər özünüzü "Niva"lardan, "07"lərdən qoruyun, görək meteoritlə nə edirik.

Bakıda ərəblər azalıb

Ekspertlər bunun Ramazanla əlaqəli olduğunu deyir; "Turistlərin sayı ilə bağlı hələ ki konkret fikir bildirmək tezdir"

Son günlər Bakıda ərəblər gözü dəymir. Ötən aylarda paytaxtın mərkəzi küçələrində, işə obyektlərində, mağazalarda addımbaşı qarşımıza çıxan iranlı və ərəb turistlər, indi xeyli azalıblar. Ekspertlər hesab edirlər ki, bu, müvəqqəti haldır...

Öncə onu qeyd edək ki, ötən ay ölkəmizə daxil olan turistlərin sayı 180 min keçib. Belə ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin nəzdində Azərbaycan Konqreslər Bürosunun məlumatında bildirilib ki, aprel ayında ölkəmizə 187 min 577 turist daxil olub.

15 hədəf ölkə üzrə keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 23% artım var. Mayın ilk on günündə isə 70 min 776 turist gəlib və 15 hədəf ölkə üzrə keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 32% artım olub.

"Yeni Müsavat"ə danışan turizm üzrə ekspert Elxan Vəliyev bildirib ki, Bakıya gələn turistlərin azalması gözlənilir:

"İslam Oyunları yeni bitib və sonrakı iki-üç ay ərzində biz biləcəyik ki, turistlərin sayında azalma var, yoxsa yox. Sadəcə olaraq, Ramazan ayı olduğu üçün bununla bağlı müəyyən dəyişiklik ola bilər. Ərəblər xoş istirahət, fərqli turizm növlərindən istifadə edən bir toplumdur. O baxımdan, Azərbaycanda onların azalmasını qəti surətdə söyləmək mümkün deyil. Təkcə Bakıda deyil, bölgələrdə yerləşən hotellərimizdə ərəblər var, eyni zamanda Avropa ölkələrindən gələn xeyli sayda turistlər də rast gəlinir. Gələcəyə doğru isə demək olar ki, artıq yay mövsümü başlayır və aktivliyin davam edəcəyi gözlənilir. Dünyada turizmin inkişafına engel törədən əsas məsələ, təhlükəsizlik məsələsidir. Azərbaycanda isə hazırda bununla bağlı problem yoxdur. Təhlükəsizlik qaydaları müəyyən dərəcədə qənaətbəxşdir. Bu səbəbdən də



Azərbaycan turistlər üçün arzu edilən ölkələrdən biridir. Digər tərəfdən isə Azərbaycana turistlərin cəlb olunması üçün xeyli sayda işlər görülüb. O işlərin də nəticəsinə uyğun olaraq, bu sahədə müəyyən canlanma var".

Ekspert bildirib ki, hotellərimizdə də artıq əvvəlki illərlə müqayisədə inkişaf nəzərə çarpır:

"Türkiyə ilə ölkədə təklif edilən xidmətləri müqayisə edəndə görmək olar ki, bizdə də artıq nəzərəcarpacaq dərəcədə inkişaf var. Hətta burada müştəriyə təklif edilən bəzi xidmətlər heç Türkiyədə yoxdur. Zaman keçdikdə hotelçilik sahəsində də işlər öz

həllini tapır. Daha çox inkişaf üçün kuratorlar öz işlərini layiqincə yerinə yetirməlidirlər. Eyni zamanda artıq müştərilərə onlayn xidmətlər də turizmde önəmli formada öz əksini tapmağa başlayıb. Avropa ölkələrində şəxslər turizm fəaliyyətindən yararlanarkən, daha çox bu kimi xidmətlərə üstünlük verirlər. Bu xidmətlərə uyğun olaraq özəl sektorda da müəyyən canlanma var, müvafiq saytlar qurulub. Həmin saytların təkmilləşdirilməsi prosesi gedir. Eyni zamanda dövlət və özəl şirkətlər səviyyəsində də qeyd etdiyimiz istiqamət diqqət mərkəzindədir".

Ekspert hesab edir ki, Azərbaycanda turizm sahəsində Xəzər dənizinin imkanlarından yararlanmaq məsələsi bir qədər zəifdir: "Bu sahədə də işlər ciddi səviyyədə aparılmalıdır. Çünki hava ilə əlaqədar sezonun nə zaman açılacağı da bəlli deyil. Hətta neinki burada, Antalyada da hazırda hava ilə əlaqədar aktivlik zəifdir. Ona görə də bunu da düşünmək lazımdır və aprel, may aylarında aktivliyi artırmaq üçün proqramlar hazırlamaq lazımdır. Bununla bağlı Avropa ölkələrində müvafiq təcrübələr var. Bu baxımdan, hər bir aya uyğun olaraq turizm sahəsində müəyyən strateji məqsədlərimiz olmalıdır. Yeni bu, konkret olaraq yay ayı üçün və ya hansısa bəlli bir ay üçün nəzərdə tutulmamalıdır. Hər bir ayda turist cəlb etmək üçün nə isə etmək olar. Bax belə olarsa, turizmin inkişafı daha sürətli temp alır".

□ **Əli RAİS**

“Vurdum ki, birdəfəlik səsinə kəssin”

Coratda dəhşətli qətl törədən cəzası azaldıldı

Borc verdiyi 2 min manatını ala bilmədiyi üçün tanışını qətlə yetirən şəxsin cəzası 1 il azaldılıb. Qətlə yetirilən şəxsin ailəsi şikayətçi deyil. Musavat.com xəbər verir ki, qətl törətməkdə təqsirləndirilən Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 18 avqust 2016-cı il tarixli hökmü ilə 18 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilən Ramin Cəbrayilov apelyasiya şikayəti verib.

Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (xüsusi amsızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə) maddəsi ilə təqsirləndirilən R.Cəbrayilov cəzasının Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsinə tövsif edilməsini istəyib.

İşə Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinə hakim Nazim Mövsümovun sədrliyi ilə baxılıb.

İttihama görə, 1978-ci il təvəllüdü R.Cəbrayilov Sumqayıt şəhərində anadan olub və əvvəllər məhkumluq həyatı yaşamayıb. O, “Narın Qala” ailəvi istirahət mərkəzində yeməxanada işləyirmiş.

R.Cəbrayilov 2016-cı ilin yanvar və mart ayları ərzində tanış Asif Xəlilovla müxtəlif vaxtlarda hissə-hissə olmaqla ümumilikdə 2000 manat borc verib. A.Xəlilov borcu qaytarmaqdan imtina etdiyi üçün ondan qisas almağı planlaşdıran R.Cəbrayilov tanışını öldürmək qərarına gəlib.

İttihama aktında yazılır ki, R.Cəbrayilov bu məqsədlə evdən mətbəx bıçağı götürərək Asif Xəlilovun yaşadığı Corat qəsəbəsinə gedərək növbəti dəfə ondan borc verdiyi pulu tələb etdikdə Asif Xəlilov borcunu qaytarmaqdan imtina edib. Cəbrayilov pulunu ala bilmədiyi Asifə 19 bıçaq zərbəsi endirib.

Apelyasiya Məhkəməsinə tədqiq edilmiş sübutlarla müəyyən edilib ki, məhkum R.Cəbrayilov cinayəti zərərçəkmiş şəxsin qanunsuz və əxlaqsız hərəkətlərinin təsiri altında törədib və sonra könüllü olaraq polise təslim olub. Apelyasiya Məhkəməsi belə nəticəyə gəlib ki, birinci instansiya məhkəməsi R.Cəbrayilovun əməlinə qiymət verərək xüsusi amsızlıqla yalnız yetirilmiş bıçaq zərbələrinin çoxsaylı olması ilə əlaqələndirib.

Dövlət ittihamçısı apelyasiya şikayətinin əsassız olduğunu bildirərək təmin edilməməsini istəyib.



Məhkəmədə ifadə verən R.Cəbrayilov özünü təqsirli bilərək deyib ki, tanış Asif Xəlilov Rusiyaya gedərkən ondan 700 manat borc istəyib. Bir müddət sonra Moskvaya tanış üçün 600, 400 və 300 manat pul göndərmiş. Asifə hər dəfə pul göndərəndə anasına və ya qardaşı Rasimə bu barədə xəbər verib.

R.Cəbrayilov bildirib ki, Rusiyadan gələndən sonra onların evinə gedərək pulunu istəyəndə Asif pulların bankda kartda olduğunu və verəcəyini deyib.

“Martın 29-da zəng edib məni çağırdı. Pul qaytarmağımı güman edib evlərinə getdim. Asif məhkəmədən yayınmaq üçün ölkədən çıxıb getmək istədiyini dedi və məndən min manat pul istədi. Dedim, pulum yoxdur. Çıxıb getdim. Ertəsi gün Asif qardaşı Rasimin telefonu ilə zəng etmişdi. Onlara getdim. Asif yenə də pulumu vermək əvəzinə məndən min manat istədi. Asif sər-xoş idi. Onun həm də narkotikin təsiri altına düşdüyünü düşündüm. Ona hələ borclarını qaytarmadığını xatırlatdım. Amma məni təhqir etdi. O yenə də məndən pul istəyərək, məni qıcıqlandırdı. Asifin təkidindən bezdiyim üçün bıçağı çıxararaq onu vurdum ki, birdəfəlik səsinə kəssin”- deyərək R.Cəbrayilov ifadəsində qeyd edib.

R.Cəbrayilov ifadəsində söyləyib ki, hadisədən sonra əvvəlcə öz evinə gedərək qana bulaşan paltarını deyib, uşaqları ilə görüşüb və polis bölməsinə gedərək təslim olub.

Mərhumun böyük qardaşı Rasim Xəlilov da məhkəmədə ifadə verib. O, qardaşı ilə R.Cəbrayilov arasında borc məsələsinə görə mübahisə olduğunu təsdiq

leyib.

Məhkəmədə mərhumun yaxınları R.Cəbrayilovdan şikayətçi olmadıqlarını deyiblər.

Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinə işə baxan kollegiyanın qərarına görə, birinci instansiya məhkəməsi iş üzrə sübutlara düzgün qiymət verərək R. Cəbrayilovun əməlini məhz xüsusi amsızlıqla qəsdən adam öldürmə kimi tövsif edib. Apelyasiya şikayətinin dəlillərə görə təqsirləndirilən şəxsin əməlinin Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü maddəsindən 120.1-ci maddəsinə tövsif edilməsi üçün əsaslar yoxdur.

Məhkəmə kollegiyası birinci instansiya məhkəməsinin qərarına görə, birinci instansiya məhkəməsi təqsirləndirilən şəxs R.Cəbrayilovla cəza təyin edərkən onun himayəsində 4 azyaşlı uşağının olmasını, könüllü olaraq təqsirini boynuna almasını, zərərçəkmiş şəxsin hüquqi varisi ilə razılıq əldə etməsini və sonuncunun ona qarşı şikayəti olmamasını cəzanın yüngülləşdirən hallar kimi nəzərə alıb.

Məhkəmənin hökmünə görə yuxarıda qeyd edilənlər R.Cəbrayilovun əməlini yüngülləşdirən hallar kimi nəzərə alınsa da, onun barəsində sərt cəza təyin edilib. Belə ki, birinci instansiya məhkəməsi təqsirləndirilən

şəxs R. Cəbrayilovla cəza təyin edərkən Cinayət Məcəlləsinin 8.1 və 58.3-cü maddəsinin tələblərinə formal yanaşaraq qanunun bu tələblərinə əməl etməyib.

Məhkəmə kollegiyanının qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən R.Cəbrayilovla təyin edilmiş 18 illik cəza 17 ilə endirilib.

□ İ.MURADOV



Mingəçevirdə oğul anasını güllələyib öldürdü

Mingəçevirdə oğul anasını qətlə yetirib. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, mayın 27-də Mingəçevir şəhər sakini Kəmalə Məhərrəmovanın döş nahiyəsinə tüfəngdən açılan atəşlə qətlə yetirilməyə xarakterik olan meyiti evində tapılıb.

Hadisənin K.Məhərrəmovanın oğlu Nail tərəfindən münaqişə zəminində törədilməsi müəyyən edilib.

Mingəçevir Şəhər Polis Şöbəsi tərəfindən əməliyyat-axtarış tədbirləri aparılıb.

İsmayılıda iki yaşlı qız su çəninə düşərək boğuldu

İsmayılıda iki yaşlı uşaq faciəli şəkildə ölüb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, mayın 27-də İsmayılı rayonunun Mican kənd sakini, 2 yaşlı Nazlı Mehdiyeva həyətlərindəki su çəninə düşərək boğulub.

Yüksək dozada narkotik qəbul edib öldü, dostları meyitini küçəyə atdı

Bakıda yüksək dozada narkotik qəbul edən şəxs ölüb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, mayın 26-da Xəzər rayonunun Şağan qəsəbəsi ərazisində Bakı şəhər sakini Hümbət Əliyev üzərində zorakılıq əlamətləri görünməyən meyiti tapılıb.

Aparılan araşdırmalar zamanı onun paytaxt sakini Ceyhun Süleymanovun evində digər iki tanışi ilə birgə yüksək dozada heroin qəbul edərək ölməsi, bundan sonra C.Süleymanovun həmin şəxslərlə birgə cəsədi “Mercedes” markalı avtomobilində Şağan qəsəbəsi ərazisinə gətirib atmaları müəyyən edilib.

Xəzər Rayon Polis İdarəsinin 1-ci Polis Bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində C.Süleymanov tutulub.

Digər şəxslərin tutulması üçün tədbirlər görülür.

İzrail ənənəsi əsasında özəl tibbi sahədə 20 illik təcrübə! XƏSTƏLİKDƏN ƏZAB ÇƏKƏN İNSANLARA ƏSASƏN KİŞİLƏRƏ! DİQQƏT!!! AXIRINCI ŞANS!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnoz təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmaybsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi keyfiyyətli müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenoması. Prostatitlər; Qipertrofiya və ya Atrofiya
- * Cinsi zəiflikdən tam impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və ya spermada qan;
- * Spermanın azalması və itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi və balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) inkişafdan qalması;
- * Hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq (kişi və qadınlarda);
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları; Enurez
- * 50 yaşdan sonra oynaqalarda və onurğada baş verən qeyri travmatik ağrılar və hərəkət çətinlikləri;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qəribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Ramazanda ayında Azərbaycan televiziyanın efirdə dini mövzulara verilişlər verib-verməməsi müzakirə obyektinə çevrilib. Müxtəlif ictimai şəxslər bununla bağlı fərqli fikirlər söyləyirlər. Deputat Fazil Mustafa sosial şəbəkədə Türkiyə televiziyanında Ramazanla bağlı verilişlərdən misal çəkib və Azərbaycan kanallarını qınayıb. Deputat bildirib ki, Azərbaycan telekanalında Ramazan ayında İslamın gözəl mesajlarını insanlara çatdırmaqdan imtina etmə siyasəti bu il də davam edir:

"Hələ daha maraqlısı da budur ki, Ramazan ayında İslam dininə qarşı çıxış motivi əsasında çəkilmiş "Babək" filminin nümayiş etdirildiyini görəndə təəccübləndim. Yeni biz hələ də adını ərəb işğalı qoyub İslamla Ramazan ayında da savaşımaqdayıq mesajını verirlər sanki... Özləri bilir, sonra yanlış-yanıqlı xurafatdan, cahillikdən danışılarda, səbəblərini bir az da bu yanlış proqram siyasətində axtarmalarını xatırlatmağa çalışacağıq, - deyə deputat bildirib.

Telejurnalist Qulu Məhərrəmli "Yeni Məsəviyat"a bildirib ki, televiziya cəmiyyətinin güzgüsü olduğu üçün bayramları da işıqlandırmalıdır:

"O cümlədən dini bayramları işıqlandırmaq, insanların düşüncəsini ifadə etməkdir. Azərbaycanda əhalinin 90 faizi İslam imanıdır. Ona görə də bu böyük islam bayramıdır və Ramazan ayının başlanması ilə bağlı da davamlı verilişlər, söhbətlər olmalıdır. İnsanları tərbiyələndirməyin, onlara ruh verməyin, düşündürməyin bir yolu da dini söhbətlərdir. Ona görə də düşünürəm ki, bununla bağlı bir saatlıq müzakirələr olmasa da hər halda, müəyyən verilişlər,

gündəlik dualar verilməlidir. Bu, eyni zamanda televiziyanın özü üçün də auditoriya, tamaşaçı ilə söhbət baxımından bir fürsətdir. Burada qeyri-adi heç nə yoxdur. Yeni məsələn, heç kim Ramazan ayında dinlə bağlı söhbətə görə hansısa televiziya kanalını dindarlıqda günahlandırma. Bilmirəm ya göstərişlərdir, ya televiziyanın özləri bunu etmək istəmir. Ancaq qeyd etdiyim kimi, bu cür verilişlər olmalıdır və İslam daşıyıcılarının dini hissələrinə hörmət etməlidir".

Q.Məhərrəmli bildirib ki, Türkiyədə bəzi ölçülər daha genişdir: "Türkiyə televiziyanı insanların bütün həyatını Ramazana daha çox bağlayırlar. O cür davamlı, gündəlik verilişlərin tərəfdarı deyiləm. Ancaq hər halda, bu cəmiyyət, xüsusən də onun dinə inanan hissəsi hiss etməlidir ki, onun ölkəsinin aparıcı televiziyanı Ramazan mövzusunda diqqət yetirir, öz tamaşaçılarına hörmət göstərir və bu barədə danışır. Türkiyədəki kimi hər şeyi Ramazana bağlayanda hesab edirəm ki, bir qədər ölçülər pozulur. Ramazan saatında, iftar vaxtında dini söhbətləri, sülhətləri göstərmək olar. Sadəcə

Ramazanda telekanallarda dini verilişlər olmalıdır...



Qulu Məhərrəmli: "İnsanı tərbiyələndirməyin, ona ruh verməyin, düşündürməyin bir yolu da dini söhbətlərdir"

olaraq, əsas məsələ ölçüdür. Kiməsə deyirsə ki, dini söhbətlər hansısa qüvvələri qıçıqlandıra bilər, bu, çox əsassız fikirdir. Azərbaycan İslam ölkəsidir və insanların dini hissələrinə hörmət etməliyik. Özünü İslama mənsub hesab edən insanların heç birini Ramazan haqqında nə söhbət, nə dua, nə də hansısa dindarın çıxışı qıçıqlandıra bilməz. Bunların



Zeynal Məmmədli: "AzTV və İTV-nin dinlə bağlı ardıcıl, düşünülmüş, proqramlaşdırılmış və ölçülü verilişləri olmalıdır"

hamısı əsassız bəhanələrdir. Bu kimi verilişlər verilsə, əksinə, auditoriyanın böyük əksəriyyəti bundan məmnun olar".

Media eksperti Zeynal Məmmədli də mövzu ilə bağlı oxşar fikirlər söylədi: "Bizdə dövlətdən maliyyələşən qurumlar, əsasən də Azərbaycan Dövlət Televiziyası və İctimai Televiziyanın dinlə bağ-

lı ardıcıl, düşünülmüş, proqramlaşdırılmış və ölçülü verilişləri olmalıdır. Ancaq çox təəssüf ki, Azərbaycanda bütün bunlar nəzərə alınmır. Nə buna uyğun düşünülmüş konsepsiya var, nə də kadrlar hazırlanır. Sadəcə olaraq, bizdə hər şey təsadüfən alınır. Təsadüfi baş tutan iş də bir dəfə uğurlu olur, bir dəfə uğursuz. Söhbət dindarlığın təbliğatından deyil, dini bayramların mahiyyətinin açıqlanmasından gedir. Yeni əsas məsələ bu bayramların fəlsəfəsini, hədəfini açmaqdır. Özü də burada tək mü səlmanlar nəzərə alınmır. Dini bayramlar insanlara ünvanlanır. Əziyyət çəkən, ehtiyacı olan, tənha yaşayan insana, ata-analara, böyüklərə saygı göstərmək aşılanır. Yeni dini bayramlar "sən tək deyilsən" mesajını vermək üçündür. Bu mesajı ehtiyacı olanlara adi insanlar da, hökumət də verməlidir. Ancaq realıq belədir ki, nə insanlar, nə də hökumət bu mesajı vermir. Kanalların maliyyə məsələsini bu mövzuda qabartmaq doğru deyil. Azər-

baycan televiziyanı bəyən sərbəst reklam bazarında yaşayırlar? Məsələn, Azərbaycan Dövlət Televiziyasına bu verilişləri vermək nə üçün sərbəst etməyə bilər ki? Bütçədən maliyyələşən kanaldır. Eləcə də İctimai Televiziyanı da qeyd etmək olar ki, verilişləri, sülhətləri hazırlamaq onların boyunlarının borcudur. Özəl kanallara gəlincə isə onlar barəsində hardasa maliyyə məsələsini söyləmək olar. Ancaq yenə də nəzərə almaq lazımdır ki, inanclı insanlar da var. Bizdə televiziyanı dindara çevirmək lazım deyil. Din cəmiyyətin ayrılmaz bir elementidir və dindarlıq da belədir. Ancaq dindarlıq dedikdə söhbət namaz qılmaqdan, ibadətdən getmir. Dindarlıq dedikdə insana saygı, sevgi nəzərdə tutulur və "insanlıq ölməyib" mesajı verməkdən gedir. Bu mesajı vermək üçün cibdə pul olmasına ehtiyac yoxdur. Çünki televiziya bununla böyük auditoriya qazanır ki, bunu da pulu çevirməyin yolları var".

□ Əli RƏİS

Yaxın Şərqdə yeni müharibə təhlükəsi Türkiyə və Suriyanı barışdırma bilər

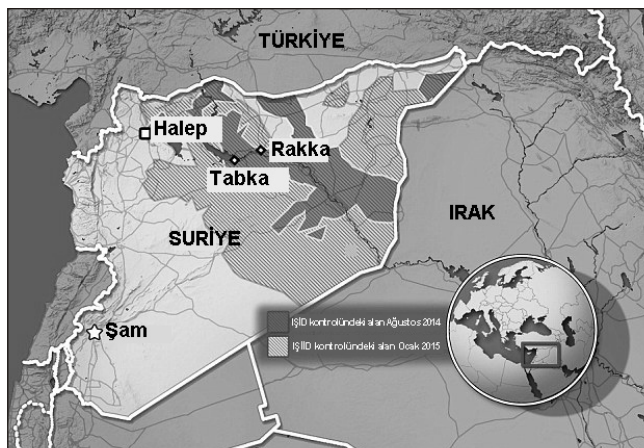
Etnik münaqişələr, kürd separatizmi təhlükəsi
Ankaranı Əsədlə barışığa sövq edir

Türkiyə Suriya ilə danışıqları bərpa edə bilər. Bu barədə strateq.az saytında yayımlanmış rusiyalı analitik Stanislav Tarasovun müəllifi olduğu məqalədə qeyd olunur. Müəllifin fikrincə, Amerikanın ərəb ölkələrini ətrafına toplaması və Suriyanın şimalında kürdləri dəstəkləməsi Ankaranı Suriya siyasətinə yenidən baxmağa vadar edir.

Sitat: "Türkiyə qorxur ki, Ağ Evin bu cür siyasəti son hesabda onun sərhədləri yanında yeni dövlətin - Qərbi Kürdistanın yaranmasına səbəb olacaq ki, bu da Türkiyənin cənub-şərq vilayətlərindəki duruma ciddi təsir edəcək. Nəticədə Vaşinqtonun fəaliyyəti bu qayda ilə bəyan olunmuş vahid sünni cəbhəsini faktiki olaraq parçalayır. Ankara qorxu içində Dəməşqlə əməkdaşlığa doğru irəliləyir, mərkəzləşdirilmiş Suriya dövlətinin saxlanması uğrunda çıxış edir".

Qeyd edək ki, hazırda İran və Rusiyanın Ankaranı məhz

bu məqsədlə öz tərəfinə çəkmək istədiyi haqda iddialar var. Bu iddianı ciddiləşdirən daha bir məqam məhz Türkiyənin özünün iki ay əvvəl Tehranın Suriya danışıqları prosesinə daxil edilməsində ısrarçı olması haqda məlumatlar idi. Məsələn ondadır ki, ABŞ-ın Suriyanın şimalındakı kürdləri açıq şəkildə dəstəkləməyə başlaması ilə Ankara və Vaşinqton arasında "soyqu küləklərin" əsməsi eyni dönəmə təsadüf edir. Pentaqon kürdlərə böyük dəstək verir, silahlandırır. Vaşinqton kürdlərin Raqqanın İŞİD-dən alınması əməliyyatının əsas zərbə qüv-



vəsi olacağını artıq rəsmən bəyan edib.

Ancaq Amerikanın kürdlərə bu qədər "isti" yanaşması Ankaranın maraqlarına ziddir. Çünki bunun sonunda Suriyanın şimalında kürdlər üçün yeni muxtariyyətin yaradılması dayanır. Bunu heç kim gizlətmir, hətta

ruslar belə bu planla müəyyən mənada razılaşıblar. Çünki regionda yeni kürd muxtariyyəti rusların da maraqlarına uyğundur. Çünki bölgədə yeni münaqişə ocağı və Suriya, Türkiyə kimi dövlətlərə təzyiq mexanizmi ortaya çıxacaq. Bu səbəbdən də ruslar zahirən də o qədər

narazı deyillər. Baxmayaraq ki, kürdlərə əsas dəstək verən amerikalılardır. Kürdlərin bu şəkildə güclənməsindən ən çox narahat olan region ölkələri, daha dəqiqi, ərazisində böyük kürd etnik qrupları yaşayan Türkiyə, İran, Suriya və İraqdır. İraqda məsələ demək olar ki, artıq məlumdur, faktiki olaraq kürd dövləti mövcuddur. Ancaq ikinci bir muxtariyyətin ortaya çıxması Türkiyə, İran kimi ölkələri də narahat edir. Bu səbəbdən də 2016-cı ilin yazından etibarən Türkiyə Suriyanın ərazi bütövlüyü məsələsinə xüsusi vurğu etməyə başlayıb. Eyni zamanda Ankara tədricən İranda sərt ritorikani yumşaltmağa başladı. Bu ilin əvvəlində isə "Əl-Cəzirə" kanalı türk diplomata istinadən Ankaranın Tehranın Suriya danışıqlarında iştirakında ısrarçı olduğu xəbərini verdi. Halbuki bir müddət öncəyə qədər Ankara İranda danışıqlarında iştirak etmək istəmədiyini iddia edirdi. İndi isə şərtlər dəyişib və Suriyanın unitar quruluşunun qorunub saxlanması üçün Bəşər Əsədin hakimiyyətdə qalması faktoru ilə barışıqda çalışacaq. Çünki müharibə uzandıqca onun ağır zərbələri, hərtərəfli - terror, qaçqınlar, etnik münaqişə və sair - olaraq Türkiyəyə ağır zərbə vurur. Bundan xilas olmanın yeganə yolu isə barışıqdır.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU



MÜSAVAT

Son səhifə

N 114 (6728) 30 may 2017



Ər-arvad təcili yardım maşınının içində boşandı

Türkiyənin İstanbul şəhərində boşanmağa hazırlaşan ər-arvadın məhkəməsi təcili yardım maşınının içində boşandı. Saliha - İrfan Kaplan cütlüyünün bu şəkildə boşanmasına qadının obezite xəstəsi olduğu üçün məhkəmə zalına gələ bilməməsi səbəb olub. 57 yaşındakı İ.Kaplan 27 illik həyat yoldaşı, 56 yaşlı Saliha Kaplanla yola getmədiyi üçün boşanmağa qərar versə də, həyat yoldaşı şişmanlıqdan əziyyət çəkdiyi üçün yeriyə bilmirmiş. Məhkəmə onu özəl təcili yardım maşını ilə məhkəməyə gətirib. Hakim, katib, prokuror isə məhkəmə zalına yox, məhkəmənin qabağına gəlib. Uşaqları olmayan cütlük yola gedə bilmədikləri üçün ayrılmaq istədiklərini bildirib. Hakim Aysin Kulalı cütlüyün boşanmasına qərar verərək, iclası bitirib. Məhkəmə zamanı tərəflər bir-birindən heç nə tələb etməyib. Nəticədə kişinin qadına təzminat ödəməyəcəyi ilə bağlı yekun qərar verilib. Qərardan sonra Saliha Kaplan eyni qaydada təcili yardım maşını ilə evinə aparılıb. Məhkəmənin qabağına toplaşan insanlar isə təəccüblə bu prosesi izləyiblər.

Pizzasından donuz əti çıxdı, 100 milyon dollar təzminat tələb edir

Amerikanın Miçigan ştatındakı Dirborn şəhərində bir müsəlman "Little Caesars" restoranlar şəbəkəsinə məhkəməyə verib. Buna səbəb restoranın ona tərkibində donuz əti olan pizza verməsi olub. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, müştəri Məhəmməd Bazzi kampa niyanı müştərilərə qarşı sayğısız davranmaqda və dələduzluqda ittiham edib. İddia ərizəsində yazılanlara görə, 20 martda Bazzi və onun həyat yoldaşı "Little Caesars"dan aldıkları pizzanı yeyərək onun içində donuz əti olmasını fərq ediblər. Onlar bununla bağlı polisə şikayət etsələr də, eyni hadisə 24 mart tarixində də təkrarlanıb. Bazzini məhkəmədə təmsil edən



vəkil bildirib ki, bu olayın qısa fasilələrlə baş verməsi təəccüblüdür: "Mənim müştərilərim tələb edirlər ki, bu hadisəni bütün ictimaiyyət bilsin. Xüsusən də bu, Ramazan ayında yayılsa daha yaxşıdır. İnsanlar hara gəldiklərini və harada yemək yediklərini daha yaxşı bilirlər".

Hüquqşünas hesab edir ki, iddia ərizəsinə digər zərərçəkmişlər də qoşulacaq. Çünki sözügedən restoranda daha öncə belə hallar çox baş verib. Məhəmməd Bazzi restorandan 100 milyon dollar təzminat tələb edir.

Pişiklə selfie çəkdirmək qadağan edildi



Səudiyyə Ərəbistanında dini avtoritet Şeyx Saleh Bir Favzan Əl Favzan sən dövrlər ölkəsində insanların heyvanlarla, xüsusən də pişiklərlə selfie çəkməsinə qarşı çıxıb. Əl

Fevzan bu cür şəkilləri əngəlləmək üçün fətva verib. Qısa müddət öncə şahmatın qumar olduğu deyilərək, onun qadağan edildiyi Səudiyyə Ərəbistanında indi də it, pişik kimi heyvanlarla şəkil çəkdirməsi qadağan olunub. Əl Arabiyanın xəbərinə görə, Səudiyyə Ərəbistanının ən yüksək dini avtoriteti olan Din Adamları Yüksək Konseyinin üzvü Şeyx Saleh Bir Favzan Əl-Favzan deyib ki, it-pişik kimi heyvanlarla şəkil çəkdirmək İslama ziddir. Hazırladığı həftəlik dini verilişdə tamaşaçıların suallarını cavablayan Əl Favzan deyib ki, Səudiyyə Ərəbistanında Qərbdə olduğu kimi ev heyvanları ilə şəkil çəkdirmək dəb halına gəlib. "Məcbur olmadıqca heyvanlarla şəkil çəkdirmək günahdır" deyən dini avtoritetin sözləri ölkədə ciddi müzakirə obyektinə olub.



QOÇ - Qarşınızda duran öhdəliklərin çoxluğu sizi üzüməlidir. Əgər bu vəzifəni icra etməkdə tərəddüdünüz varsa, dost-tanışlarınızın məsləhətlərindən bəhrələnin. Qətiyyətli olun.



BUĞA - Bu təqvimdə aktivliyinizi birə-beş qat artırmalısınız. Ona görə də şəxsi məqsədlərinizə naminə müəyyən ünvanlara baş çəkməyiniz vacibdir. Əmin olun ki, sizə kömək edənlər tapılacaq.



ƏKİZLƏR - Maliyyə problemlərinə görə darıxmayın. Ulduzlar yaxın vaxtlarda sizi varlandıracaq. Bu günsə evlə bağlı maneələrin həllinə çalışmalısınız. Səhhətinizə ciddi yanaşın.



XƏRÇƏNG - Ailə üzvlərinizlə müəyyən anlaşılmazlıqlarınız gözlənilir. Çalışın ki, yaranmış konfliktləri sülhə doğru istiqamətləndirəsiniz. Tanrıya zidd addımlardan əl çəkin.



ŞİR - Olduqca riskli gündür. Çıxardığınız qərarlar yaxın gələcək üçün taleyinizi həll edə bilər. Amma Göy qübbəsi haqqınızda nikbindir. Amma nəzərə alın ki, mənfi enerjili Ay bürcünüzdədir.



QIZ - Şəxsi münasibətlərdə meydana çıxan mübahisəli situasiyalar qismən də olsa, qaydasına düşəcək. Sadəcə, təmkin göstərmək lazımdır. Bu gün ocaq və pirlərə getmək düşərlidir.



TƏRƏZİ - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək və gələcək planları götür-qoy etmək üçün səmərəli gündür. Axşamı bütünlüklə sevdiyiniz insanlara həsr edin. Onlarla birgə olmağa çalışın.



ƏQRƏB - Kənardan kömək göstərən olmasa, hansısa cəhdinizin baş tutma ehtimalı reallaşmayacaq. Ümumiyyətlə, bu tarixdə yalnız başqalarının məsləhəti ilə hərəkət etməlisiniz. Axşam qonaq getməyə dəyər.



OXATAN - Fikir və düşüncələrinizdə qətiyyətli olsanız, hər hansı problemlə rastaşmayacaqsınız. İqlimin təhəridən asılı olma yaraq günün ikinci yarısında qonaq getmək əlverişlidir.



OĞLAQ - Ümumi məziyyətlərinə görə xoş gündür. Bir şərtlə ki, işgüzar sövdələşmə və müzakirələrinizi bir kənara qoyasınız. Qarşılıqlı münasibətlərdə ürəyinizcə olan hadisələr mümkündür.



SUTÖKƏN - Astroloji göstəricilər ovqatınızın havadan asılı olduğunu bəyan edir. Deməli, iqlim ürəkənsə olsa, nəzərdə tutduğunuz işlər də qaydasında gedəcək. Özünüzdə gərginliyə salmayın.

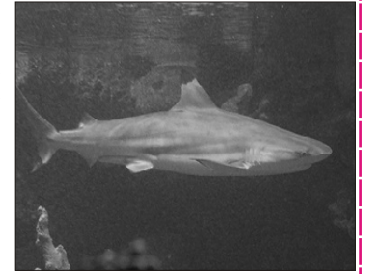


BALİQLAR - O qədər də uğurlu gün deyil. Maneələriniz çox olacaq. İkitərəfli danışıqlarda təşəbbüskarlığı əldə saxlayın. Əsas diqqətinizi maliyyə problemlərinə və səhhətinizə yönəldin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Akula yaşlı balıqçının qayığına hoppandı və...

Avstraliyada uzunluğu 2.7 metr olan akula balıqçının olduğu bir qayığa hoppandı. Bu barədə "The Independent" xəbər verib. Qayığa hoppanan 200 kiloqram ağırlığındakı akula 73 yaşlı balıqçı Terri Selvudu da vurub. Nəticədə təqaüdcü əlindən zədə alıb. Kişi məcburən qayığın burun hissəsinə doğru gedib ki, akulanın növbəti zərbələrindən özünü qorusun. Onun dediyinə görə, akula az qala bütün qayığı əhatə edirdi. Selvud ratsiya ilə xilasediciləri çağırıb və onlar kişini sahilə tərəf aparıblar. Bundan sonra onlar içində akula olan qayığı sahilə tərəf daşıyıblar. Avstraliyalı balıqçının sözlərinə görə, böyük olmayan akulalar tez-tez qayıqlara hoppanırlar. Amma o, ilk dəfədir ki, belə yırtıcı bir balıqla qarşılaşdığını deyib.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100